

ONTONS RUPAIŅS.

DZYMTĀ ZEMĒ

Komedija 3 cēliņūs.

1 9 3 6.

Izdeve un īspīde sp. „Dorbs un Zynōtne“, Rēzeknē.

Dorbojās:

- 1) Seimanš Lōcš, 60 g. v.
- 2) Apalá, jō ūtrō sīva, 50 g. V.
- 3) Gabris Dīgs — Apalis dāls, 28 g. v.
- 4) Stepōns Leidumnīks, kaiminš.
- 5) Anna, jō máita, 25 g. V.
- 6) Zenta Kaija, Gabra bryutá.
- 7) Sebastijans Viervisgols, precinīks, 45 g. v.

Darbeibys vīta — Latgola.

Laiks — tagadnā.

I CIELIŅŠ

Vaca, nateira ustoba Lōča sātā; ar lelu cepli i ar šyrmu aizvyļktu plitys koku. Iz škeiba goldu stōv ryugušō pīna pūds, ar putru aplypušys bļūdys i lizeikys i ar nogim aplauzeits puškukulš maizis, Gultā nateirys, izmātōtys drābis. Iz sūla vysaidys lītys, dorba reiki i drābju lupotys. Pi ceplá sarausta māslu skaudzá, koktā saslīti požogi, skruči, kōši i lōpsta. Ustobai divys durovys: pa labi iz pogolmu i pa kreisi iz klāvu, iz kureini īšona īreikōta caur kieki.

1. skots

Seimanš i Apalá

SEIMANŠ (60 g. vacs, gondreiz piļneigi paralizeits cylvāks, sād rateņūs):

Apal! E-Apal, oi!

APALÁ (mozgōdama drābis): Nu, kō tāv otkon vajag?

SEIMANŠ: Apal, dūd sapeipāt.

APALÁ: Tik kū izjiem peipi nu zūbim i otkon gryb.

SEIMANŠ: Voi ta as vaineigs, ka maņ gribīs?

APALÁ: Kotrai gribeišonai ir sova pacīšona.

SEIMANŠ: Apal, voi ta tāv cik gryuši?

APALÁ: Ak, Dīvs, taidu krystu! (*Bōž peipī tabaku.*) Apkūp tu jū kai mozu bārnu, vysu jam sagatavoj i vāļ desmytim ņaižu dīnā pībōz peipi.

SEIMANŠ: As par tevi vairōk gōdoju, kai tu par mani. As aparu, nūceju, nūplaunu, izkuļu, klietī saberu i samaļu. Tāv atlik tik cápt i vōrāt.

APALÁ: Kai tāv kauna nav tai runōt? Jau ostoini godi, kai tu siedi rateņūs nu «paraliča» sarauts, i piersta naasi pakustynōjš. Pať peipá tāv jōilīk i jōizjem nu mutis. Kū tu strōdoj?

SEIMANŠ: Muna nauda strōdoj.

APALÁ: Voi tu naudu peļņej? Pōrdūd vīnu dekteri pec ūtra, cikom vairs pošim napalikš nikō. Par šī ostoini godi nu itaidys plateibys palyka tik 10 dekteri. Dreizi Leidumnīks jau mýsus i pošus nūpierķš.

SEIMANŠ: I kur ta tei nauda aizgōja, ka na iz Reigu tovam lobijam dielenám Gabruseišam?

APALÁ: As nasaprūtu, kō pec tu vīnmār iz Gabruša grauzīs? I mās pošī Gabruša sātā dzeivojom.

SEIMANŠ: Šei ir muna sāta. Muns brōlāns Gabrušam zāmi nūvielāja ar nūteikumu, lai jys mōcōs par bazneickungu i par jū Dīva lyudz, a jys palaidnis aizgōja mōcātīs par doktori. As asu īcalts par jō aizbiļdni i pec leiguma tagad zámá pīdar maņ.

APALÁ: Nav tai. Dzádzá jam zāmi nūvielāja, lai jys mōceitūs. Zynoms, lobōk jau býtu, ka izītu bazneickungs, a jys soka, ka bazneickungim gryuta dzeivá, i aizgōja studāť medicinu.

SEIMANŠ: Ka jau nagribāja par bazneickungu, as zynu, kas jam par medicinu. Taida vīna medicinā ir tāpať sābrūs — Leidumnīka Aná.

APALÁ: Kū tu, vacīs, gvāļz! Gabris tik augsti vuiceits, iķ peitīs ar Ani, kod jys var dabōť taidu, kura vuiceita i bogota.

SEIMANŠ: Tys býtu labi, ka jys peitūs ar Ani. Par Ani lobōku jys nadabōš. Jei ir strōdeiga, gudra i loba maitiná. Ka Gabris býtu appreciejš Ani i gōjš saimnikōť sātā, býtu symtŗaiz gudrōks, nakai dauzeidamis pa Reigu nu vīnys školys iz ūtru i izputynōdams sātu.

APALÁ: Vacīs, kai tu tai runoj? Gabrusš tagad mōcōs par doktori. Kod býš sovs doktors, i tevi izōrstās par veļti.

SEIMANŠ: Nā, bōb, nu Gabruša napazagiusi. Jys mýsus īgōdoj tod, kod naudys vajag. Bet as soku, vairs nu sātys jys nadabōš ni santima, jo maņ pošam vajag naudys, ar kū pi doktora braukť.

APALÁ: Tu redzi, ka nivīns doktors, tāv navar paleidzāt. Kur ta vēl žausīs?

SEIMANŠ: Tagad drusku tōļōk kai Riezeknā. Iz Ameriku.

APALÁ: Kur taida «ličmaņka» ir?

SEIMANŠ: Tei nav «ličmaņka», a vīta aiz jjurom, kur dzeivoj pošī lobōkī doktori pasaulī. Soka, tī varūt cylvāku rozjimt i salikt. Atrūn par slyktu sirdi — izjem, ilik jaunu, slyktys oknys voi eikši — ilik.

APALÁ: A tu redzi, ka tāv nakust ni rūkys, ni kōjis — nikas vairs. Vysu jau navar salikt nu jauna. (*Pi durovom klauvej.*)

2. skots

Tī pošī i Anna

SEIMANŠ: Lyudzu!

ANNA (*Ītt*): Loba dīna! Beju postā. Tá bīj jiusim viestulā. Līkās, ka nu Gabruša.

SEIMANŠ: Laikam otkon nauda vajdzeiga.

APALÁ: Kai tu, veceit, sovaidi runoj. Jys tok maņ ir eistīs dāls, a tu muns veirs. (*Anái.*) Nu izlosi, mait, mās jau namōkom tū raksteitū lasāt.

ANNA: Varbūt, jam kas sokoms tik jiusim. Maņ naierti.

SEIMANŠ: Tu zyni, mait, mūsu lītys, taipāt kai mās i Gabrusš tāv jau ir vacs draugs.

ANNA: Kō pec tu, dzádzá, mani pīzūboj? Jau seņ naasu ar jū tykusās.

APALÁ: Nu, losi, mait, dreizōk!

ANNA (*losa*): «Vasaly, vacōki! Seņ jau nabeju rakstiejs, nabeja valis. A tagad saceišu eisūs vōrdūs: as grybu precātīs. (*Sōpeigi izasauc.*) Ai!

APALÁ: Voi patīσαι? Losi!

ANNA: Navaru sarádzāt.

SEIMANŠ: Voi ta tys tik troki?

ANNA: Acī nazkas īkryta. Narádz.

APALÁ: Ak, Dīvs, itaidā breidī! Nu verīs koč ar vīnu aci.

ANNA (*turpynoj*): Tū as doru aiz mīlesteibys, bet vāļ vairōk aiz naudys vajdzeibys, jo dzeivá Reigā prosa daudz naudys, kuru jiuš maņ naspiejot pīteikūši dūt. Munai izrádzātai Zentai pyurā ir četri sešstōvu nomi Reigā, kuri nas lelu inōkumu.

APALÁ: Voi dzierdi, veceit? Nu, losi tōļōk.

ANNA: Vairs navaru nikō salasāt.

APALÁ: Nu, kai ta tai tāv izražais īkryta? Parōdi aci. (*Anna rōda.*)
Nikō naradzu.

ANNA: Bet cīži sōp.

SEIMANŠ (*sōnim*): Cytā vītā sōp.

APALÁ: Pajám aiz plakstená i pakroti.

ANNA: Ai, navar!

APALÁ: Dūd šur. Grūzi aci nu vysom pušom i runoj maņ pakaļ.
(*Sajám aiz plakstená i purynoj*).

Vylks acī, koza mežā,

Vylks acī, koza mežā.

Kō tá lein, tu meža zvierš,

Skrīņ pec kozys pakalī.

Nu, voi lobōk?

ANNA: Pamieginōšu lasāt. (*Turpynoj*): Bet Zentys vacōki gryb aizlīgt jai mani precāt, jo as naasu bogots. Poša Zenta naprosa nu maná monta, tik gryb, ka maņ bītu kaidš lelōks īpašums, lai nav jōrādz napatikšonys nu bogotīm rodīm i draugim. As Zentai īstōstieju, ka mýsu mōjis ar lelū zámis plateibu i azaru ir jau vasala bogoteiba. Bet jōš vacōki natič i gryb atbraukt apskatāt munu muižu. As jūs pīrunōju atbraukt jau pec

kōzom, bet pyrms kōzom kotrā zinī gryb atbraukṭ poša Zenta. I mās aizbrauksim jau nōkušu sastdīņ.»

SEIMANŠ: Dzierdi, bōb?

APALÁ: Ak, Dovida dāls! Nu, losi tōļōk.

ANNA: Navaru. Acš osoroj. (*Slauka acš.*)

APALÁ: Dūd šur, paslauceišu ar māli. (*Slauka Annai ar māli aci.*) Nu, tagad vajag bīt labi. Losi!

ANNA (*turpynoļ*): Tō pec lels 1yugums mōtái, savášṭ mōji vyslobōkā kōrteibā, lai bīt teiri i skaisti, Aizjemot kur naviņ naudu i nūpierkot krāslus, goldu, skapi, lelū spīgeli i vysys napīcīšamōs lītys. Pajemit ari kaidu dīnastš máitu, kura labi prūt gatavōṭ āstš i apkolpōṭ vīsus. Pīvōrejīt ols i palyudzit mīstenī dažus inteligentus cylvākus. Par vysu tikš samoksōts ar kolnu, tik glōbit mani nu kauna i varbītjom lelom napatikšonom. Ceru, ka tū izpīldāsīt. Lobōk bīt, ka tāvs pavysam nazarōdeitu, a kur naviņ izbrouktu. Mōtá lai labi apzagierb. Zyrgs nabītš vajdzeigs, mās atbrauksim ar auto. Iz redzeišonūs!

Jiusu Gabrusš.»

APALÁ: Kuru sastdīņ jī atbraukš?

ANNA: Roksta, ka jau šudiņ.

APALÁ: Ak, Dovida dāls! Ai, ai, ai, ai!

SEIMANŠ: Jys ir troks cylvāks, ziņōdams beidzamā dīnā.

APALÁ: Kod jys tai roksta?

ANNA: Viestulá raksteita 2 nedelis atpakaļ.

APALÁ: Nu redzi, ka raksteits aizlaika, a mās nasajāmám. Nu kū niu darāt! Aneit, paleidzi.

ANNA (*kurai viestulá sagōdōjusá lelu viļšonūs, krotōs nūst*): Maņ nav laika... sovi dorbi...

APALÁ: Paleidzi, Aneit, esi tik loba. Tu maņ vysod esi paleidziejusá. Gabruša deļ paleidzi.

ANNA: Maņ pošai gosti b̄yš. Kaida maņ dalá da Gabruša. (*Izīt.*)

APALÁ (*pakaļ*): Paleidzi, as táv r̄ukys i k̄ojis izsumynōšu. Aizīt.
Bezkauneiga máitiná!

SEIMANŠ: Nav nimos bezkauneiga. B̄ytu Gabrusš s̄uliejis sumynōt,
rádžātu tod, kai jimtūs.

APALÁ: Itaidu pyuci, lai Gabrusš precātu, ka jam ir — nu redzi,
kaida jam ir! Vysu laiku maņ ūrkši, ka naudu tierej, a redzi, kū
jys dabōš. I as, i tu paliksim par kungim.

SEIMANŠ: Vāļ nikō naradzu, a ka atbraukš, i rádžāsim.

APALÁ: Nu naploti mutis! Varb̄yť dreži jau b̄yš klōt. Ak, myužeigs
skaistums, nazynu, kur skrīť, kū īsōkť. (*Skraida izmysusá pa
ustobu.*) Kur jimsim krāslus, skapi, sp̄igeli?

SEIMANŠ: Kū tu par sp̄igeli d̄ūmoj, ka greida nav nu Leldinis
mozgōta.

APALÁ: Ka navari paleidzāť, īkūd māli z̄ubūs! Jōzastōj pi teireišonys.
(*Pagiun slūtu, sarauš māslus pi durovom, gōž drābju kvāšni ar
sōnim iz greidys, matās ceļus i sōc bāržť greidu ar slūtu.*) Tai i ir
kai soka, ka ustoba b̄yš nateira, to zyni, gosti b̄yš. (*Ōrā dziedīs
auto ryukšona i sviļpīnš.*)

SEIMANŠ: Jau, laikam, atbrauc.

APALÁ: Ak, myužeigs skaistums! (*Nu uztraukuma atsasāst iz greidys.
Tod pīskrīn pi lūga.*) Jau klōt! Nu kū niu lai doru?! (*Skraida ar
lupotu i slūtu r̄ūkā nu vīna styura iz ūtru.*) Ak, Dovida dāls!
Itaida lelmōtá, a ustoba kai klāvs!

3. skots

Seimanš, Apalá, Gabris

GABRIS (*steidzeigi īskrīn i pakreit iz spanim pi durovom*): Pi valna! Kas
tei par nakōrteibu! Šausmys! (*Gondreiz raud.*) Nu as asu beigts.

APALÁ: Munu mīlū Gabruseiņ, tik kū tagad sajiemu viestuli. (*Teirej Gabrušam svōrkus ar gultys deči.*) Navād, dielen, vāļ iškā.

GABRIS: Cik ta lai ilgi siežom aiz durovom? Nu pazasteidž dreizōk!!!

APALÁ: Paleidzi patš kū navīņ... (*Pagiun gultys deči i slauka greidu. Gabruš sarauš māslus zam gultys i nosoj aiz ceplā kōšus, skruči i požogus, pīkūp goldu.*)

GABRIS: Tāt, tu lobōk nazarōdi, pazyud kur navīņ!

SEIMANŠ: Ak, to ar taidim vōrdim tu mani pec godim apsveiņ? Maņ kaidys Reigys palaidnis deļ jōatstōj sova sāta!

APALÁ: Klusu, vacīs!

GABRIS: Tāt, vālōk runōsim, tagad tevi pa ūtrom durovom aiznessu iz reji, i tī drusku pagaidi.

SEIMANŠ: As nagrybu!

GABRIS: Naasi troks! (*Čerās klōt.*)

SEIMANŠ: As klīgšu!

APALÁ: Aizbōzsim muti. (*Gryuž cymdu mutī i obi aiznas Seimani caur kiek.*)

GABRIS (*atsagrīž*): A tagad tu ōtri pōrzagierb. Tá bīš jauna kleita. Skotīs, tik pīklōjeigi i inteligenti izavād, i klausī mani. (*Aizskrīn.*)

APALÁ (*ōtri sōc atsagierbē i gryb tīpaņ iz vītys pōrzagierbē*): Ka tik labi izītu! Bītu as tū paredziejusá, bītu pīsaciejusá, lai lyudz par mīsim Dīva vysī ubogi. Jau atīt. (*Aizbāg aiz širmom.*)

4. skots

Gabris, Zenta, Apalá

ZENTA (*lapni gierbusās īt i saraun dagunu*): To šei ir tova mōja?

GABRIS (*veikly izagrūzeidams*): Mīlō Zenteņ, as lyudzu pīdūšonu, ka īejmūt pyrmū řaizi munā mōjī, redzi tik lelu nakōrteibu.

ZENTA: Kū ta apkolpōtōja dora, ka navar ustobu pīkūpē?

GABRIS: Zynoms, tei ir tik apkolpōtōjis vainá.

ZENTA: As taidu apkolpōtōji jau seņ bŷtu padzynusá.

GABRIS: Zynoms, tei beja nacišama. Tō pec, kai tik kū atbraucá māma, tivleiņ jū atlaidá. Redzi, vāļ napaspāja izmozgōņ greidu i jū atlaidá.

ZENTA: Bravo! A kur ir māma?

GABRIS: Tivleiņ bŷņ. Jei tik kū atbraucá i pōrzagierb. Nu tagad, mīluleiņ, atsagierb. Tai. *(Pajem mieteli i izkar vadzi.)*

APALÁ *(īit nateirom kōjom, i zam lakatená izspūrušim motim, bet jaunā kleitā, kura nav pīmārōta augumam.)*

GABRIS: Tá, Zenteņ, ir muna māma.

APALÁ: Vasaliņka, jaunkundzeiņ. *(Snādz rūku i steivi kniksej.)*

ZENTA: Sveiki. Ak, ta jiuš tik kū atbraucát?

APALÁ: Ā tikkū, tikkū. Kai tik mās pa durovom īškā, i jiuš pakaļ.

ZENTA: Jiuš laikam ilgi nabejot mōjōs? Laikam cīmōjatās?

GABRIS: Zynoms, ka jau nu kaida cīma voi ballis.

APALÁ: Pa cīmim i pa ballom viņ i dzeivojom.

ZENTA: Voi tá bīži reikoj ballis? I kaida tá ir sabīdreiba?

GABRIS: Kai ta nu bez sabīdreibys. Pi mŷsu bīži teik reikōtys ballis, tik, dīvamžāl, šudiņ taidys nav.

APALÁ: Kod nedeli agrōk sajāmuši viestuli, pīvōreitu ols, i studinā, pīcaptu peirāgu i pīdātu dasu, a kur ta tagad sajāmám viestuli i nazynu kur skrīņ, kū čárņ.

GABRIS: Tai jau ir. Tik kū atbraukuši... i viestulá, i mās klōt...

ZENTA: A kur ta paps?

APALÁ: Ā paps...

GABRIS: Asūt aizbraucņ — aizvedņ kolpyuni.

ZENTA: Nu, tai kolpyunái gon parōdeits par daudz lels gūds. As viņū na tikai aizvastu, a paņ olgu naizmoksōtu.

GABRIS: Redzi, mīleiņ, kod rádņ taidā nakōrteibā nūlaistu sātu, gribīs otrōk jū dabōņ prūjom.

ZENTA: Bet kai tagad būs bez kolpyunis?

APALÁ: Gon jau mās pošys iztiksim.

ZENTA: Nā, as nagrybu, ka jiuš strōdōtu. Gabri, tu tivleit̃ pajem taksi i brauĉ sameklāj kolpyuni!

GABRIS: Kur tū lai atrūnu? Pi m̃ysu lauku m̃aitys nav īrodušys laipnai apkolpōšonai, pi tam jōs ir tik nateirys, nu, redzit, kai nūlaista mōja. Voi taida ir kolpyuná?

APALÁ: Nā, nā, nā! Vairs kolpyuni nagrybu.

ZENTA: A maņ gribīs ašĉ. Gabri, kas to lai pagatavoj ašĉ?

APALÁ: As poša, as poša. Sokit, bārni, kū jiusim izvōrāt̃: bīzu putru, škeistu putru voi meiceitūs buļvus?

GABRIS: Nu i jūks nu munys māmys. Jei arvīnu mīļ humorizāt̃. Bet i bez jūkim m̃ysu lauku m̃aitys cyta nikō naprūt pagatavōĉ.

APALÁ: A kū ta var vāļ?

GABRIS: Nu nazajūkoj, māma, b̃ytu koĉ teikusá: karbonādi, seipulklopsi, telá šniceli voi kaidu guļašu tomātu mārĉī. A zyni kū, Zenteņ, m̃ysim ir auto i mās varom eistōs pušd̃inis aizbraukĉ paāšĉ piļsātā, a tagad dabōsim kū iz ōtru rūku. Voi nā?

ZENTA: Pīkreitu.

GABRIS: Nu to, māma, dūd m̃ysim kū naviņ iz ōtru rūku: svīstu, sīru, bīzpīnu, kriejumu i kas vāļ ir.

APALÁ: Tivleit̃, pagaidot drusku. (*Aizīt.*)

5. skots

Gabris i Zenta

GABRIS: Nu redzi, mīlō Zenteņ, nav nimoz iz laukim tik slykti, kai m̃ysim piļsātņikim likās. Tu sacieji, lobōk, ka maņ b̃ytu vasarneicā kaut kur Ōgrī, Siguldā voi Jyurmolā, bet tu redzi, ka Latgolā vāļ skaistōka doba. Šī dryvom zeļteitī pakolni, šōs

pļovys i leiči, šī šalcūši meži i bierztolys, šī zylī azari ir patīss daiļums, par kurim nav nikō pōrōka. Voi tāv lobōk patyktu vosor staigōt pa jyurmolu, kur saulī sakarseitōs smiļktīs vōļojās plyki cylvāki, kur myužeigi trūksnis, voi tá klusā dobā, puču smaržā nūzalikt azarmalī zam zalīm kryumōjim, kur asom tik mās divi viņ, tu i as, as i tu. Cik tys ir skaisti, ka divys izamīliejušys dvāselis var kaidu laiceni bīt kūpā, tik divi viņ. Tu i as, as i tu.

ZENTA: Jā, tys teišam ir jauki.

GABRIS: Redzi, Zenteņ, nav nimos tik troki. Bīs vyss labi, ka tik tu mani mīļoj.

ZENTA: Kaut ari tu mani namīļotu.

GABRIS: Kai nu nā? As taču tevi vysu ceļu skūpstieju. (*Pīglauž klōt Zentu i nūbučoj.*) Nu voi pateik munys mōjis?

ZENTA: Pateik gon. Doba tá ļūti skaista, tik poša mōja nūlaista, bez lobīreiceibom.

GABRIS: As soku, tei ir muna i tik muna vainā. Pec šōs zāmis plateibys tá vajdzātu šōs būdys vītā bīt pilāi. Bet as vysu laiku beju prūjom nu mōjom. As gribieju paž zāmi pōrdūt i nūpierkt nomu Reigā. Bet tagad, kod vysu runoj tik par laukim, maņ šei dzymtō zāmā palik tyva i mīla. As jiu tu, ka tik tyvōk zāmāi cylvākam rūnās eists dzeivis priks. Tu redzeisi, ka lauku dzeivā tāv tai patikš, ka kotru vosoru mās pavadāsim iz laukim. Izcālsim tá lapnu mōji i aicynōsim vīsus nu Reigys. Tod mās kotrā zinī bīs par cytim cīneigōki.

ZENTA: Ka tik tai bītu.

GABRIS: Bīs, Zenteņ, bīs. Ka tu piļneigi maņ pīkrissi i paklauseisi, mās bīs taidi muižnīki, kaidi nav bejuši agrōkī baroni.

6. skots

Apalá, Gabris, Zenta

APALÁ (*nas i līk iz golda bļūdys*): Tei kolpyuná maita, vysu tai izmātōjusá, ka nikō navar atrast. Najemit ļaunā, ka nav škeivu.

GABRIS: Tys ir interesantōk. Máš taču asom iz laukim, kur var rast kaidu jaunu pōrsteigumu. Voi tys, Zenteņ, nav interesanti, ašt nu mōla bļūdys, jo cikom saiminīki vīsōjās, kolpyuná vysu izmātōjusá? Nu ässim.

ZENTA: Bet nav ni nāžu, ni dakšu.

GABRIS: Jā, māma, sagōdoj nāžus i dakšys.

APALÁ: Vysu laiku mekleiju, kai gunī sadaguši. Voi tik nabēs, nalobīs, vāļ leidza aizvadusá. Jemit lizeikys.

ZENTA: A maizis ari nav.

APALÁ: Tivleit, jaunkundzeit, tivleit! (*Staigoj ar maizis kukuli zam pozusš pa ustobu.*) Kas zyn, kur tys nāzš palicš? Nazkod redzieju sīnys pōzi īspraustu.

GABRIS: Nu tys ir vāļ amizantōk.

ZENTA: Kai tagad bez nāža?

APALÁ: Voi tāv, Gabruš, leidza nav?

GABRIS (*tausta kabatys*): Iz nalaimi nav. Pag, ar ciervi. Dūd šur. (*Pagiun ciervi, cārt maizis kukuli iz beņča, Apalá losa gobolus kliepī i līk iz golda.*) Teišam, Zenteņ, braucūt iz mōjom as napadūmōju, ka atrasšu tik daudz pateikamu pōrsteigumu.

ZENTA: Tys ir interesanti vīnu ņaizi, a ka vairōkys ņaizis tys atsakōrtōtu, bētu napateikami.

APALÁ: Nikas, jaunkundzeit, pi vysa var pīrast. As jau asu...

GABRIS: Muna mōtá ir munā gorā... tys ir, as gribieju teikt, ka...

ZENTA: Ka tu esi mōtis gorā. Bet kolpyuná ir vajdzeiga. Jau šudin taidai jōbŷn klōt.

GABRIS: Bēs, Zenteņ, bēs, bet tivleit navar taidu tyvumā sameklāt.

ZENTA: Kaut kaidu teiru, čaklu máitini iz laicená izmieginōšonai.

APALÁ: Taidu tá nav.

ZENTA: Kod braucám iz šajīni, atmini, natōļ nu mōjis sastopom vīnu gleitu máitini?

GABRIS: Ak jā, tei beja kaimiņu Anna.

ZENTA: Tod dabojit maņ šū Annu!

7. skots

Anna, Apalá, Zenta, Gabris

ANNA (*īskrīn*): Pīdūšonu! Čocá, jiusu zyrgs sazabeidīs nu auto, beja atsarōvš i vysu laiku skraidāja pa siejumim, tagad sajiemu i atvežu. Tū vajdzātu kur pīsīt.

APALÁ: Paļdis. Tivleīt. (*Izīt.*)

ZENTA: Voi jiusim nu zyrgim nav baiļ?

ANNA: Kō beitis?

ZENTA: Ka jī bodōs.

GABRIS: Tys ir pōrprotums. Gūvš bodōs, zyrgi kūž i sper.

ZENTA: Ak, jā, tī kūž i sper. Voi naīspārā?

ANNA: Zyrgi sper tīm, kas jūs nakūp, gryb tik braukť i jōť.

ZENTĀ: Voi jiuš jūs kūpot?

ANNA: Sovaidis vaicōjums. Kas to lai lūpus kūp, ka poši nakūpsim?

ZENTA: Ak, to jiuš asot tei lūpu máita?

ANNA: Pi mýsu nav atsevišku lūpu máitu, kotrs dora vysus saimisteibys dorbus.

ZENTA: Voi ustobu kūpť ari prūtot?

ANNA: Jā gon. Bet as atzeistu šū mýsu sarunu par líku.

ZENTA: Pīdūšonu. As pyrmū řaizi asu iz laukim i maņ gribīs zynōť, kū tá sīvītis dora.

ANNA: Tū jiuš varot izzynōť, apskotūt laucinīkus bīžōk dorbā, seviški pošā kū pastrōdojūt. A mani gaida sātā dorbs.

ZENTA: Pīdūšonu. Maņ Dīga kungs niupaņ stōstāja, ka laucineicys nikō naprūt, i tō pec as gribieju zynōt, kū eisti jōs dora.

ANNA: Dīga kungam, kai dzymušam laucinīkam, tys beja jōzyna.

GABRIS: As atsavainoju. As nikod tai naasu teičs, ka laucineicys nikō naprūt, bet ka naprūt mōjis kūpšonu... globōt, teireibu, kōrteibu, labi pagatavōt iedīni itt.

ANNA: Navajag vysu sīvīšu prasmi mierāņ pec sova mōjis aršyna.

ZENTA: Atvainojit, as gribieju jums kū pateikt.

ANNA: I tys bētu?

ZENTA: Jiuš maņ pateikot.

ANNA: Paļdis par komplimentu. Bet laucineicys nav iz tīm tik kōreigys, kai piļsātneicys. Ūtrkōrt, sīvītīs glaimi sīvītái ir lela līkuleiba.

ZENTA: Pardon, jaunkundz, as radzu, ka jiuš asot atteisteita, i as ceru, ka Dīga kungs ari jums nalīgtu sovu komplimentu.

GABRIS: Zynoms, Annys jaunkundzá teišam ir mýsu plašōkys apkōrtnis lapnums.

ANNA: Šys kompliments ir navītā i nalaikā. I jiusim, Dīga kungs, ir kam sacāt sovus komplimentus. Sveiki! (*Gryb īt.*)

ZENTA (*aizastōj priškā*): Stop! Tys ir, pardon! Maņ jiuš, jaunkundz, tai pateikot, ka as jums grybu lyugt dažus pakolpōjumus.

ANNA: Maņ nav laika.

ZENTA: As jiuš atolgōšu.

ANNA: Ari munys mōjis dorbs mani atolgoj.

ZENTA: As jums moksōšu tik daudz, ka jiuš sovā vītā varāsīt pajimt kolpyuni i jums vāļ palikš pōri.

ANNA: Ka cylvāks ir eisti sovā vītā, jys nav ni ar kū cytu atvītojams, ni ar zaltu atsverams.

ZENTA: Bet jiusu ītipeibys deļ as grybu kotrā zinī, kaut iz vīnys dīnys jiuš dabōt par apkolpōtōju.

ANNA: Ka jiuš maņ pōrmatot ītipeibu, to ari poša pīrōdot vāļ lelōku.

GABRIS: Maņ jiusu sarunu atlīk izšķiert, aizrōdūt, ka Annys jaunkundzá ir par lapnu, lai pakolpōtu cytim.

ANNA: Iz lyugumu pakolpōjumu izdoru vīnmār, a iņ par kolpyuni asu par lapnu.

ZENTA: Asu pōrlīcynōta, ka jiuš asot par vōju prīšk kolpyunis, bet mani pōrsteidz jiusu īdūmeiba.

ANNA: As ari pyrmū řaizi radzu tik īdūmeigu sīvīti kai jiuš.

ZENTA: Voi dzierdi, Gabri? Tys mani apvainoj. Soki, kura mās, asom ītīpeigōka i īdūmeigōka? Soki?

ANNA: Da, as ari tū grybu dzierdāt.

GABRIS (*izagrūzeidams*): Nu, zynoms, tei, kura nagryb pīzakōpť.

ZENTA: Nu, voi dzierdit?

ANNA: Pīdūšonu. As naasu ni ar kū iz jiusim īzatīpusá. Taišni ūtraiž.

ZENTA: As jiusus lyudžu izdarāt maņ mozu pakolpōjumu, a jiuš atteicát. Tai tod, īdūmeiba!

ANNA: Kotram, kur vajdzeigs pakolpoju, a par kolpyuni naejmu.

ZENTA: As gribieju saleigť tik iz vīnu dīnu.

ANNA: Bet maņ vīna dīna daudz moksoj.

ZENTA: As sūlieju tū atmoksōť.

ANNA: Jiuš tik daudz namoksōtu, cik as praseitu kai kolpyuná.

ZENTA: Tū as naasu teikusá. Bet jiuš līdzatās. Nu, Gabri, voi nav skaidrs, ka maņ taisneiba?

GABRIS: Zynoms...

ANNA (*energiski*): Maņ dīna moksoj symtu latu!

ZENTA: Symtu latu?

ANNA: Nu, voi tagad ari bỹš skaidrs.

ZENTA: Jā, tūs tu dabōsi.

ANNA: Lyudzu naudu.

ZENTA: Pec dorba dabōsi.

ANNA: Kai lai tycu sūleitam?

ZENTA: As dūšu sovu parokstu.

ANNA: As vēl nazynu, kai jiuš sauc. As lyugšu parokstu nu jiusu drauga, Dīga kunga.

GABRIS: Voi maná? Ē... zynoms. (*Grōbstōs pa kabatom.*)

ZENTA: Nu, to paroksti.

GABRIS: Ka tu poša tai soki, as varu. (*Paroksta.*)

ANNA (*iz īgōjušū Apali*): I jiuš, čocá, b̄ysit par l̄icinīku, ka asu par symtu latu saleigta iz vīnu dīnu par kolpyuni.

APALÁ: Voi, Dīveņ, kam to tai?

ZENTA: As tū grybu i niu tu b̄ysi munā reiceibā. Pīkūpsi mōji i sagatavōsi iedīni.

ANNA: Bet vysu vajdzeigū b̄yš jōsagōdoj.

GABRIS: Māma pi tō paleidzās.

ZENTA: Bet tagad mās īsim, tu aprōdeisi sovu muižu. (*Aizīt.*)

APALÁ: Kū ta vajdzās sagōdōt!

ANNA: Tys b̄yš atkareigs nu tō, kū kungi p̄sacās pagatavōt.

APALÁ: Ai, Dīveņ, as navarieju golvā sajimt, kū Gabrusš maņ nūsaucá. Saprotu tik, ka gryb, lai izgatavoj nazkaidu tī telá pindzeli i mircātōs vierša kalašys.

ANNA: Ā! Jī laikam dūmōja telá šniceli i vierša gulašu. Tū varās pagatavōt. (*Roksta.*)

APALÁ: Ka tik naizmoksoj cīži dōrgi. As, jūs vītā b̄ydama, p̄vōreitu kōpustu ar gali, p̄captu ūlōkná i paāstu. Kai soka, ka tik pa Jōná vōrtim īt cauri, a vādars zynōš, kū darāt. Bet ap tōm telá «pindzeļom» ir lela pindzeleišonōs i daudz moksoj.

ANNA: Gon jau lelmōtá samoksōš. Tei, radzams, nazyna, kur naudu likt. Pajám šū zeimeiti i sapierč vysu, kas ir raksteits.

APALÁ: Labi, tivleiķ ījiugšu zyrgu. (*Aizīt.*)

8. skots

Anna vīna

ANNA (*nūzaskota pakal*): Ai, Gabri, Gabri, kai tu izgaisi aizbraucš iz Reigu. Nā, nā tys tai nadreikšt nūtikļ. As grybu tevi glōbļ. Pag, a kai? Nōč, aprōdi maņ sovu muižu! Ahā! Jau reit šai Reigys freilinái bļš jōizbrauc!

9. skots

Anna i Stepōns

STEPŌNS (*īnōk i skotōs pōrsteigts*): Kū tá tik ilgi dori? Vysi vokora dorbi stōv nadareiti.

ANNA: Tāt, as paleidzeišu Reigys kungus apkūpt.

STEPŌNS: As jīm paleidzātu! Gabris ir palicš teirīs nacylvāks. Pi maná tik kū beja Plōciņu Masá i stōstāja, ka vacīs asūt aizvasts iz reji, jo Gabrušam kauns bļtu krūpli rōdāt sovai bryutái. Sok, jōit apraudzāt.

ANNA: Kū tu soki!?!

STEPŌNS: I deļtō ar taidim razgalim nav nikaida saišona.

ANNA: Bet tu, tāt, zyni, cik mýsim cīži vajdzeiga nauda. Jī maņ apsūlāja par vīnys dīnys pakolpōšonu symtu latu.

STEPŌNS: Ak itai? Nu, to palīč, gūvš as izslaukšu patš. (*Gryb īļ.*)

ANNA: Paga, tāt, táv vajag izglōbļ večuku. Jys, drūši viņ, iz Gabri tagad guni splauš i varbļt mýsim pōrdūš atlykušū zámi, ka máš apsūlom jū leidz vacuumam izturāt.

STEPŌNS: Tys bļtu labi, bet maņ nazagrybātu atpierkļ beidzamū palīku nu Gabra montōjuma.

ANNA: Gabris tagad zámi vairs nagribās. Vád tik Seimani šur, as tikšu ar jū golā.

STEPŌNS: Ka tu tai cīži grybi, as lobprōt pierktu, a kur Apalá?

ANNA: Nav nivīna. Apalá aizbraucá iz mīstu īzapierkt, a šī obi aizgōja pastaigōt.

STEPŌNS: Var pamieginōt. (*Aizīt.*)

ANNA: Tai... vajag tik apstrōdōt večuku i leidz reitam, Gabreit, nu tovys muizys vairs napalikš pōri ni vogys. Tod rādžāsim, kurs nu mýsim ir gudrōks.

10. skots

Stepōns, Seimanš i Anna

STEPŌNS (*īstumdams rateņus*): Ka jau nacylvāki, to nacylvāki.

SEIMANŠ (*raudōdams*): Sābreit, mīlū, kū jau tī runōt. Pacāļ maņ golvu taišni i īdūd sapeiāt. (*Stepōns gatavoj peipi.*)

ANNA: Kur cylvāku vajdzātu ōrstāt, a jys beņdej nūst. I šys vāļ mōcūtīs par doktori.

SEIMANŠ: Kas jys par doktori var bīt, bīs taidis kai vysis, prūt tik naudu mōnāt, a lobuma ni zam malna noga.

ANNA: As sacieju, dzādzā, ka nu itīm doktorim nav nikō. Jōbrauc iz Ameriku pi lobim doktorim.

STEPŌNS: Tik iz Ameriku, kur cylvākam nadereigūs lūcekļu vītā var īlikūt jaunus.

SEIMANŠ: A kū ta, brōļ, ar mani izdarās, ka maņ nakus, nikas vairs: ni rūkys, ni kōjis — nikas. Vysu nu jauna nasaliksi.

ANNA: Tī izgudrōta taida mašinā, kas vacu cylvāku pataisa par jaunu.

SEIMANŠ: Dīva dorbi. Taišni natycami. Tūlaik runōja, ka Krīvejī asūt izgudrōta ūlu diejamō mašinā. Tam vāļ varātu paticāt, a ka nu vaca cylvāka var iztaisāt jaunu, tys nazatič. Nā!

STEPŌNS: Anna tok losa vysys gazetys. Tu patš esi breinōjis, kaidi izgudrōjumi niu ir. Soka, ka dreizi vairs navajdzeišūt ni sāt, ni pļaut.

SEIMANŠ: A kur ta būs maizá, ka as nasiešu?

ANNA: Vysu vareišūt dabōt nu gaisa. Zámi ar gaisu mašinī i būs kū āšt. Tys vāļ nōkūtnis problema, a atjaunōšonys mašiná ir izgudrōta. Ka gribi, to as varu palasāt.

SEIMANŠ: Nu, kū tī lasāt. Kod ir, tod jōtič. Tu jau mani namōneisi.

STEPŌNS: Labi táv bētu tikť ņazi taidā mašinī. Iztaiseitu par rikteigu cylvāku.

SEIMANŠ: Labi jau bētu, ka tik bejusá nauda.

ANNA: Tu, dzádzá, vari zámi pōrdūt. Tá v pītikš, i mašinái, i nūdzeivōt leidz myuža golam.

SEIMANŠ: Ka tik varātu atgiuť veseleibu, gon tod maizi sagōdōtu. Kas tū zámi pierkš?

ANNA: Máš pať — kai nūpierkom lelōkū dali, nūpierksim i palīku. A tu zámi, laikam, grybi atstōt Gabram.

SEIMANŠ: Gabram? As lobōk par veľti jū kam atdūšu, a Gabram naatstōšu.

ANNA: To pōrdūd lobōk mýsim.

SEIMANŠ: I tu patīsai soki, ka ir taida mašiná?

ANNA: Kai to.

SEIMANŠ: Nu, to as koč šudiņ varu likť pasaukť licinīkus i stōdāt pōrdūšonys aktu.

ANNA: Tys ir prōteigi. Tevi máš izturāsim leidz siermam vacuumam.

STEPŌNS: Tod ceļōsim iz mýsu pusi. I tu, Anceiť, áj leidza, izslauksi gūvš. (*Vysi aizīt.*)

11. skots
Gabris i Zenta

GABRIS (*īnōk ar Zentu*): As soku, Zenteņ, tá ir eistō paradīzá. Maņ žāl, ka as atstōju lauksaimnīceibys fakultati. Tá teišam, varātu īreikōt skaistu mōji.

ZENTA: As šūvokor asu sajiusmynōta. Maņ sōc īpazatikt tova dzymtō zámá i lauku dzeivá. Seviški maņ vyss tá tik mīls, jo as zynu, ka tys ir tovs. Tagad as tycu, ka muni vacōki nalikš maņ škieršļus celā mýsu preceibom.

Aizkors

II CIELĪNŠ

Tei poša Lōču ustoba, tik labi izkūpta. Reits.

(Ūrā kacynoju vysta.)

1. skots

Apalá i Gabris

APALÁ (*īnas vysu, līk iz golda i drupynoju priškā maizi*): Cipeit, cipeit, nakacynoju tai cīzi, nacál, augšā munys vadaklys. Ša lobōk ād, A, reitu diesi ūlu? Diesi?

GABRIS (*īzasteidz*): Lobreit, mōt! Otkon vysta iz golda! As nasaprūtu, mōt, kas tei par īražu, vīnumār ustobā vást, vystys, jārus, teļus i syvānus!

APALÁ: Nu naklīdz, dielen, naklīdz. Kas ta mýsus kūpš, ka lūpeņu nakūpsim.

GABRIS: Kūpt vajag, nav jōnas ustobā.

APALÁ: Nanasom jau vīnumār, tik tūlaik, kod moziņki. Vajag tok apsiļdāt. A šūražis visteņu īnešu partū, ka nūdiejusá ūlu cīzi kacynōja, sok, lai naceļ jiusus augšā.

GABRIS: A deļkō tu jū lič iz golda? Paskoť, kai ar nateirom kōjom nūsmieriejusá goldautu.

APALÁ: Ot, bezkauná, kaida! Ak, tu, kucá! Nu nikas, apgrīzsim goldautam ūtru pusi.

GABRIS: Voi brūkastš jau gotovys?

APALÁ: Dreizi býš. Jau tova telá pindzelá pa pūdu īt mutuļ-mutulim.

GABRIS: Māma, nu narunoju tik prosti: na pindzelá. Kū navari pareizi izrunōť, lobōk nasoki.

APALÁ: Pindzelá voi šnicelá, bet gorda býš. Lai kas býtu, i as nu sevá sōlá sauvi īmešu.

GABRIS: Nu nazkas troks! Māma, ka tu naprūtš, nazamaisi. Brūkastim tōš šnicelis navajag. Dūdit soltūs iedīņus i kopeji.

APALÁ: Býš i syltý, i soltý iedīni. (*Rōda Gabram aizplitī.*) Paz, paz, dielen, kū Aná par nakti pīcápá i pīvōrāja. As nadūmōju, ka jei tik moz školōta, tai vysu prūt. Ša nūgaršoj. Vyss tik gords, ka mālī var īkūš. (*Ād capumus.*)

GABRIS: Nu, to klōjit goldu.

APALÁ: Lai vāļ paguļ, cikom vysu sagatavōsim.

GABRIS: Zenta jau augšā. Aizgōja iz azaru peļdātīs.

APALÁ: Pakaváj, dielen, jai laiku, cikom atīš Aná.

GABRIS: I kur to Aná?

APALÁ: Aizgōja iz sātu pec traukim.

GABRIS: Tu tok vakar beji mīstenī?

APALÁ: Beju, a trauku nadabōju. Voi, dielen, pec Anis saroksta as sajiem tik daudzi preču porōdā, ka nazynu, kai tū izamoksōsi.

GABRIS: Mōt, kod as Zentu appreceišu, šys porōds pret munu bogoteibu býš tik mozs kai nu azara pasmalta vīna iudiná lasá,

APALÁ: Kur jei tū naudu jem?

GABRIS: Īdūmoj, mōt, jai Reigā ir četri leli veikaly i četri sešstōvu nomi; divi ar sešdesmit i divi ar ostoiņdesmit dzeivūklīm. Jo jei caurmārā sajem apmāram 100 latu īris par kotru dzeivūkli, tod iznōk jau ap divdesmit ostoinys tyukstūšys latu kotru mienesi!

APALÁ: Ak, myužeigs skaistums! Gabruseiņ, turi jū ar obom rūkom cīži, nalaid ītō monta prūjom!

GABRIS: As jau turu vasaly trejs godi. Jōs deļ as atmešu ar rūku i lauksaimnīceibai, i medicinai.

APALÁ (*syt iz placa*): Itei býš lobōkō, tik vajag otrōk precātīs.

GABRIS: As pyuliejūs cik varieju, a šei gon beidzamam laikam speirojās preteim.

APALÁ: Kō nu šai speirōtīs? Tu taidš smuks puisš varātu apprecāt vāļ ar gleitōku purneiti. Zentai tik tei lelō bogoteiba.

GABRIS: Ar mani pošu Zenta ir ļūti apmīrynōta, bet, kai rakstieju, jōs vacōki nagribāja, jo as naasu nu bogotys i slavonys ciltš. Tō pec ar jū labi jōapzaīt, lai īpazatyktu i m̄ysu sāta, i jiuš pošī.

APALÁ: As jau, dielen, naasu iz mutis krytusá: apzasvīsšu ap sovu vedekleni kai varādama, tik m̄ysu večuks taidš pasteivš.

GABRIS: Ak da, as tik kū napīmiersu: Zenta cīži gryb rádžāt tāvu. Mōt, tu jū labi apgierb i palyudž, lai ar Zentu laipni i prōteigi parunoj.

APALÁ: Oi Dīven, as jū beju pavysam pīmiersusá! Kas zyn kur jys ir?

GABRIS: Voi tu, mōt, jū naatvedi nu kula?

APALÁ: Redzieji patš, ka maņ nabeja laika. Beja jōbrauc iz mīsteni, atbrauču jau naktī.

GABRIS: Koč naktī vajdzāja aizīt i atvást.

APALÁ: Kod maņ beja vást? Kai tik atbrauču, Aná tivleit lyka otkon pi dorba. Šei kai lelmōtá ap smolkim viņ darbenim, a maņ i iudinš jōnas, i gunš jōkurynoj, i jōsvylynoj telá kōjis, i jōteirej zornys. Vysu nakti rōvūs vaiga svīdrūs. Dūmōju, ka tu jam paleidzieji pyunī atsagult.

GABRIS: Pyunī gulājam tik mās. Bet otkon beja napatikšonys! Laikam nateirys beja drābis, jo Zenta sōka spīgť, ka nazkas ikūdš, i maņ lyka sādāt klōt i dzonōť ar slūtu nūst blusys.

APALÁ: Áj nu, nasepináj. Ustobā, varbť, i pazakaseitu, a kur nu pyunī. Pīzadyurá klōt kaidš sīnenš, ot jai i blusa. Maņ sirdš palik namīreiga par večuku. Jōsameklej rūkā. (*Gryb īť.*)

GABRIS: Mōt, as vakar lyudžu atvást dzeramūs, voi atvedi?

APALÁ: Tá b̄ys, dielen. (*Padūd ols butelis i aizīt.*)

2. skots

Gabris i Anna

GABRIS (*vīns*): Ek, ar munim večim teirīs pūsts! Gribi tu cylvāks pazacāl̄t augstōkā kōrtā, a jī ar sovu tymsumu gryuž tevi ar dagunu dyunī. (*Attaisa buteli i pa monologa laiku īdzer.*) B̄ytu vakar bejusā taida teireiba i kōrteiba, kai tagad, jau Zenta maņ karineitu koklā i jōs miljonars tāvs svieteitu m̄ysu sazadarynōšonu. Bet tys b̄yš! I tod: ceļōjums pa ōrzāmom, dinejis, rauti, myužeigys vīseibys, ballis, teatri, koncerti i ekskursejis! Kur tik grīzīs, vysur teik parōdeits gūds, jo par naudu i valns doncoj! (*Itkai atsajāgdams.*) Bet Anna? Jōs vakardīnys speiteiba maņ līk saprast, ka jei vāļ nav mani aizmiersusā. As jai nazkod naivā aizrauteibā sūlieju... Jei ir skaista, sirsneiga i prōteiga. E, kū nu nīkus! Ka jei vāļ mani mīļoj, as jū pajimšu iz Reigu leidza par ustobys m̄aitu. I kod Zentys nab̄yš mōjī... (*Syt knīpus.*)

ANNA (*īt nasdama traukus i Gabri naivārōdama trallynoj.*)

As naītu tū celeni,
Kur bojāra dielens̄ gōja.

GABRIS: Anna, tu pīmiersi lobreitu dūť.

ANNA: Pīdūšonu, dūmōju, ka Gabra kungam muns lobreits nimoz nav vajdzeigs.

GABRIS: Tei ir vyspōrejō pīklōjeibys forma, i ka nu cylvāka pīklōjeibys var b̄yť atkareigys jō vīglōkys dīnys, vajdzātu tū īvārōť.

ANNA: Tod b̄yšu pīklōjeiga. (*Ar zūbgaleibu zamu knikseidama.*) Lobs reits, cīneits kungs! Paļdis par sagōdōtū vīglu dīnu.

GABRIS: Anna, as tāv tū sacieju tō pec, ka grybu tevi jimť leidza iz Reigu.

ANNA: Par apkolpōtōju? Tys nikod nanūtikš. Pyrmkōrt as asu par lapnu i ūtrkōrt, nikur nav tik labi, kai sovā dzymtā zāmī.

GABRIS: Táv dorba gondreiž nabȳš nikaida, bet leidzekli atļauš izmontōt daudzys ierteibys i izprīcys.

3. skots

Gabris, Anna i Apalá

APALÁ: (*iztraukta īit*): Gabri, mȳsu veĉuks izgaišš. Nav ni kulā, ni rejī.

GABRIS: Breinums. Jys patš tok nikur navarāja aizīt.

ANNA: Dzádzá Seimanš ir pi mȳsu.

APALÁ: Pi jiusu?

ANNA: Kod cylvākam nav vītyš sovā sātā, tod pajumti dūd sveši.

GABRIS: A kai jys tī tyka?

ANNA: Iz jō lyugumu tāvs aizvadá.

GABRIS: Tod steidzīs, māma, nūmīrynoj, labi apgierb i atvād šur.

4. skots

Tī poši i Stepōns

STEPŌNS (*īit*): Lobreit, jiusu sātā! Ā, i Reigys kungs. Vasaly! (*Snādz rūku Apalái.*) Seimanš lyudzá maņ atnāšt jō jaunūs svōrkus, mieteli, capuri i zōbokus.

APALÁ: Ai cik labi, sābreiņ, ka tu jū pīglōbi. Taišni bejom pīmiersuši. Tivleiņ as jū atvesšu poša i sagierbšu.

STEPŌNS: As nazynu, sābrineic, voi jys gribās atpakaļ īt. (*Zūbgaleigi.*) Beistās, ka otkon naaizvad iz rejī.

APALÁ: Izgōja mozs pōrprotums. Nabeja kod apgierbņ, sok, lai taidš lupotōjs nazarōda. Tagad pōrgierbsim i parōdāsim vadaklai.

STEPŌNS: Jam nabȳš laika, gryb maņ leidza braukņ iz piļsātu.

APALÁ: Kū jys gryb piļsātā?

STEPŌNS: Gryb nūskaidrōt, cik izmoksōš braukt iz Ameriku pi doktora.

GABRIS: Troks cylvāks! Iz Ameriku? Jys laikam dūmoj, ka tagad as naudu ar lōpstu rausšu?

STEPŌNS: Par naudu jys gōdoj patš. Šys maņ pōrdává desmit hektaru zámis.

APALÁ: Ak, myužeigs skaistums!

GABRIS (*pōrsteigts*): Kū?

STEPŌNS: Tavs tāvs maņ pōrdává zámi.

GABRIS: Bez munys zinis? Kai jys dreikst?!

STEPŌNS: Pec dokumentim zámá pīdar jam.

GABRIS: Tū zámi maņ nūvielāja dzádzá.

STEPŌNS: Ar nūteikumu, ka tu mōceisis par bazneickungu, a tai ka tu par bazneickungu nagribieji, zámá pīdar aizbiļdnám.

GABRIS: Šymā pošā svareigā breidī jys tai izdarāja! Ak, Dīvs ka tū dabōš zynōt Zenta, to as nazynu!

APALÁ: Sābreiņ, kam tu jū tai pīrunōji?

STEPŌNS: Jys lobprōteigi slādzá ar mani leigumu.

GABRIS: Leigums ari jau nūslāgts?

STEPŌNS: Pošlaik grybom braukt pi notara apstyprynōt.

GABRIS: As nadūmōju, ka jys ir tik naprōteigs.

APALÁ: Áj, dāls, nūmīrynoj veci, lai jys nadora muļkeibu. Sābreiņ, beistīs Dīva tai dareidams.

GABRIS: Mōt, áj pošā, as navaru...

STEPŌNS: As dūmoju, ka atrunōt b̄ytu veļteigys pyulis.

APALÁ: Īšu, varb̄t atrunōšu.

STEPŌNS: Ka jys patš nagribās pōrdūt, to as varu i atsateikt, bet sarunōts jau vyss.

APALÁ (*samekļiejusá Seimaná svōrkus*): Nu ĩsim, sābreiņ. Lyudzams tu atsasoki zámi pierkt. (*Obi aizīt.*)

5. skots

Gabris i Anna

GABRIS (*nervozī izdzer glōzi ols. Pec pauzis.*) Anna!

ANNA (*lapni i drusku ironiski*): Kū kungs vielājās?

GABRIS: Anna, voi tu atmini, ka tu pi m̄ysim gonūs gōji, i vālōk kod
raizī školā gōjam, cik tod mās draudzeigi dzeivōjam?

ANNA: Kū jiuš ar tū gribājat teikt?

GABRIS: Anna, vyspyrms sauc mani iz «tu».

ANNA: Kai kungam pateik. Nu kū (*uzsver «tu»*) tu ar tū gribieji
sacāt?

GABRIS: As gribieju atgōdynōt tūs laikus, kod mās dzeivōjam
draudzeigi i sūlājamās draugi palikt.

ANNA: A voi tu taidš esi?

GABRIS: As grybu taidš b̄yt, tik, lyudzu, napazudynoj mani. Zenta
nadreikšt zynōt, ka šei plašō saimnīceiba, kuru as jai vakar
aprōdieju, nav vyss muns īpašums.

ANNA: Kō pec tu grybi tū slāpt i malōt?

GABRIS: Anna, tik tagad tū jei nadreikšt zynōt, a vālōk maņ šei
zámá pavysam nab̄yš vajdzeiga i vareišu jiusim lāti pōrdūt.

ANNA: A kas táv dūš uzturu!

GABRIS (*apjučš*): Anna, redž, as grybu precāt Zentu.

ANNA (*pietūši acīs skateidamōs*): Voi tu jū mīļoj?

GABRIS (*naveikli*): Nnn — da, tys ir... jei ir Reigys nomīpašneica i,
saprūtams, ļūti bogota.

ANNA: Ak, to tu Zentys pyuru precāj? A ka jei tik bogota, deļkō tod
vajdzeiga tova zámá?

GABRIS: Tei ir muna gūda līta, lai maņ nav kauns pret jōš rodim, ka
asu cielīs nu naboga ļaudim.

ANNA: Táv kauns pošam nu sevá, i tu grybi pīmōnāt Zentu, izalikūt
par bogotu?

GABRIS: Zentai muns īpašums nav vajdzeigs.

ANNA: Tō pec tāv nav nu jōs kū slāp̄t.

GABRIS: Maņ naveikli b̄ytu, tū atklōt̄ taišni tagad, jo as asu jai stōstiejš...

ANNA (*turpynōdama*): ... ka tāv ir muiža, a tagad izarōdās, ka nav?

GABRIS: Da, i tō pec jei tū nadreikst̄ zynōt̄!

ANNA: Lai vālōk jiusu storpā rostūs nasaskanis, kas var padarāt̄ jiusus obus nalaimeigus?

GABRIS: Tys nikod nanūtiks.

ANNA: As jau mozlit ar Zentu īpazazynu i varu apgolvōt̄, ka saskanis storp jiusim nab̄jš.

GABRIS: Tik pi tukšys silis cyukys grīžās, a kur bogoteiba, tī saticeiba.

ANNA: Kam daudzi ir, tys vairōk gryb, laimá ir p̄ticeibā. A ka tu natici, p̄orzalīcynōsi, kod Zenta dabōš zynōt̄ taisneibu.

GABRIS: Anna, as tevi lyudzu, nasoki.

ANNA: As nagrybu, ka tu palyktu iz myužu nalaimeigs.

GABRIS: Anna, nazamaisi munōs dareišonōs. A ka tu grybi naidu cált̄, áj iz sātu!

ANNA: Lyudzu, samoksoj symtu latu.

GABRIS: Pagaideisi. Vālōk aizsyuteišu.

ANNA: Ka tu mani atlaid̄, samoksoj tivleit̄.

GABRIS (*sačer Annu*): Anna, as tevi lyudzu!

ANNA: Vyspyrms, lyudzu, rūkys nūst! (*Raunās nu Gabra rūkom.*)

GABRIS: As tevi mīloju, Anna! (*Gryb nūbučōt̄.*) Tik klusi!

ANNA: Gabri laid̄! (*Īsyt̄ p̄lauku i izarau.*) As vysu pateikšu Zentai.

GABRIS (*lelōs dusmōs*): As tevi nūsisšu! (*Pagiun pagali.*)

6. skots

Gabris, Anna i Zenta

ZENTA (*pi pādejim vōrdim īzasteidz, reita uzvalkā, pidžamā i ar dvīli par placim*): Kas tá nūteik?

GABRIS (*veikly izagrūzeidams*): Anna maná naklausa.

ANNA (*Zentai*): As jiusim gribieju pascāt...

GABRIS (*pōrtrauc*): Jei maná naklausa, izarunōdama, ka as naasūt saiminīks, tu jū asūt sarunōjusá.

ANNA: Jā, ka tu naasi tá saiminīks, tū as grybu sacāt, bet sōkšu pec kōrtys.

GABRIS: Nu, Zenteņ, voi tu dzierdi?

ZENTA (*solti*): Kuš, táv nikas nav jōsoka!

ANNA: Gabri, namaloj!

ZENTA: Naizarunō! Ka grybi sajimt̄ symtu latu strōdoj. (*Gabram.*)
Navajag nīku deļ izatrauk̄t.

GABRIS: Mani iztrauc...

ZENTA (*līkuleigi*): Tik skaista maitiná iztrauc.

GABRIS: Maņ napateik, ka...

ZENTA: Bet maņ pateik, ka jei táv napateik, jo veira nasaskanis ar kolpyuni bīži izglōb giminis gūdu. Voi tu mani mīļoj?

GABRIS: Jā.

ZENTA: Tod nūvāl̄c maņ kūrpis i izvāl̄c čībys! (*Atsasāst i pastīp kōjis.*)

GABRIS: Ar lelōkū priku! (*Valk kūrpis.*)

ANNA (*pi sevá*): Ezeļš!

ZENTA: Kū tu teici?

ANNA: Pūds pōri it!

ZENTA: Tai. Tagad sajem olgu. (*Pagrīž vīnu byudu i parōda ar pierstu.*) Par vīnu čību. (*Gabris nūbučoj. Pagrīž ūtru byudu i parōda.*) Par ūtru čību. (*Gabris nūbučōjš, gryb bučōļ iz lyupom.*)
Kuš! Trešos čībys nabeja.

GABRIS: A tagad, Zenteņ, asom vysu apzavāruši i dūsimās dreizē celā.

ZENTA: Voi tāv tá jau apnyka?

GABRIS: A tāv?

ZENTA: Fui, nā! Maņ taišni tagad sōc īpatatikļ tovā dzymtō zámá.

GABRIS: Kas gon tá var patikļ? Tu redzi, Zenteņ, ka tá nav nikaidu lobīreiceibu.

ZENTA: Maņ pateik šys mozīs, skaistīs ezerenš. Oi, kai as izapeļdieju kai peilá! (*Valk nu sūmenis pūderi, lyupu zeimuli i krōsojās.*) Gabri, tāv vajag iz tō skaistō pakaļnená azarmolā izcált vasarneicu.

ANNA: Tū pakaļneni as grybu apmežōt.

GABRIS: Anna, as tevi lyudžu, klusi!

ZENTA: Gabri, šūražiz jei ļūti prōteigi runoj. Īdūmoj, cik tys bātu jauki: vasarneica iz azara krosta, a apkōrtļ meži, bierzis. Jā, Gabri, mežš tī kotrā zinī vajdzeigs.

GABRIS: Tik pacīteibu, Zenteņ, būs mūsīm i vasarneica, i mežš, i vyss būs.

ANNA: Tik na tymā vītā.

ZENTA: Kai tai? Poša vāļ sūliejīs apmežōt.

ANNA: Navar vīnu vītu apmežōt vairōki i vīnā vītā navar cált divys vasarneicys.

GABRIS: Anna, licīs mīrā!

ZENTA: Voi kopeja jau gotova?

ANNA: Tivleit būs. (*Vysu laiku strōdōjusá ap plitu, klōj goldu.*)

GABRIS: Tu laikam sasoly tik ilgi peļdeidamīs?

ZENTA: Fui, nā! As apzavieru lūpus. Maņ ļūti patyka mozī jiereni: taidi smuki, bolti i meiksti, i ka lāc — hop-hop-hop! Priks pazaskatāt. Zyni kū, as nūliemu vīnu pajimtļ leidza iz Reigu.

GABRIS: Nazablieņoj. Kur tu jū līksi?

ZENTA: Ustobā. Lai dzeivoj kūpā ar Bonzu.

GABRIS: Jārus nikas ustobā natur.

ZENTA: Bet as grybu. Grybu parōdāt māmai, kaidi jaukumi pi tevā iz laukim.

ANNA: Nav naboga jierenš deļ tō, lai jū aizvastu iz piļsātu i mūceitu.

ZENTA: Kaida tāv dalá? As tai grybu!

ANNA: Tī ir muni jiereni i as tai nagrybu.

ZENTA: Nu kura laika tovi? Smīkleigi. Voi dzierdi Gabri? Ha-ha-ba!

GABRIS: Jā,. Smīkleigi, bet...

ANNA: Bet pareizi. Tī lūpi, ap kurim jiuš staigōjat, nav Gabra, a muni.

ZENTA: As runoju par tīm lūpim, kuri ganājās pa Gabra teirumu.

ANNA: Tys teirums ari muns.

ZENTA: Tys teirums beja pošā Gabra azara molā.

ANNA: Tys ezerenš ari ir muns.

GABRIS (*sveist nu baiļom. Pi sevá*): Niu tei keza sōcās.

ZENTA: As nasaprūtu, kū tei kolpyuná runoj? Pymū dīnu par kolpyuni i vysu sauc par sovu.

GABRIS (*izagrūzeidams*): Tei ir lobys kolpyunis pazeimá.

ANNA: Mani tys apvainoj. As naasu nikaida kolpyuná, bet šymā mōjī saimineica!

ZENTA: Voi dzierdi, Gabri? Tys mani ari apvainoj.

GABRIS: Tō pec as sacieju, ka jei nav cīšama.

ANNA: Jiuš pošī asot nacišami!

ZENTA: Ak itai? Nu, to rādžāsim, kas ir šymā mōjī saimineica. Tu esi atlaista i vari iņ kur gribi! Bet tu, Gabri, sameklej cytu kolpyuni.

ANNA: Paļdis par atbreivōšonu, tik lyudzu izmoksojit symtu latu.

ZENTA: Tu naizpiļdieji nūteikumus, tō pec as tāv namoksoju.

ANNA: Bet tūmār jiuš maņ samoksōsit, jo tys ar parokstu apsūleits.

GABRIS (*sevī*): Voi, valns, niu asu tiņtī.

ZENTA: Áj! As tevi napazeistu!

ANNA: Kod bēs maņ jōmoksoj, otkon bēsīm pazeistamys.
ZENTA: Áj, as tevi nagrybu vairs rádžāt! (*Syt ar kōjom iz greidys.*)
ANNA: Ari maņ rībās jiusu izkrōsōtō biļdá.
ZENTA: Gabri, svīd, jū ōrā!
ANNA: Aizīšu poša. (*Pīvōc nu golda traukus.*)
ZENTA: Naaiztič traukus!
ANNA: Tī ir muni trauki i taidam čāmam traukus naatstōšu!
ZENTA (*čerās pi traukim i obys ceinōs izmātojūt pa greidu iedīni, cikom Anna traukus atjem*): Ak itai?! Tod, ša táv! (*Īsyt Annai pļauku.*)
ANNA: Tu munā sātā kausīs? (*Kreit Zentai motūs.*)
ZENTA: Aa-ai! Gabri, paleigā!
GABRIS (*plotōs ar rūkom*): Mīru! Anna, áj! (*izgryuž Annu ōrā.*)

7. skots

Gabris, Zenta i Apalá

APALÁ (*īzasteidz*): Kas tá nūteik?
ZENTA (*raudōdama vaimanoj*): Aa-ai! Aa-ai!
GABRIS: Anna sōka plyuktīs.
APALÁ: Ak, myužeijs skaistums! (*Zentai.*) Kū jei táv darāja?
ZENTA: Aa-ai! Kai kryta onduļacejōs kai troka... Niu vysa frizūra pagolam! (*Raud.*)
ANNA: Ot maita! As jai parōdeišu taidys blondulácejis, ka myužam veira nadabōš!
ZENTA: As tū napīļaušu! Pi tisys jei maņ par tū atbiļdās! (*Gabris mīrynoj Zentu.*)
APALÁ: Sacieju, bārni, ka navajag nikaidys apkolpōtōjis. As poša bētu pīvōriejusá i studiná, i kōpustu ar gali, i pīcapusá ūlōkná, i rádžātu, kai smuki varātu paāšt.
GABRIS (*Apalái*): Bet soki, māma, kai tōs lītys?
APALÁ: Vyss bēs labi. Večuks pīzakōpá.

8. skots

Tī poši, Seimaņš, Stepōns i vālōk Anna

STEPŌNS (*īstum rateņūs Seimani*): Lobdīn!

ZENTA (*Seimani pamaniejusá izbreinā*): Kas ta tys?

GABRIS: Tys, Zenteņ, ir muns paps. Lyudzu asot pazeistami.

SEIMANŠ: Vāļ tu patš naasi apzasveicynōjš.

GABRIS: Lobdīn, tāť. Mýsim vakar tai izgōja...

APALÁ: Vyss býš labi. Šak sábrš ir ar mīru atsakōpť nu zámis pierkšonys i tāvs býš ari ar mīru.

SEIMANŠ: Ka tu maņ dūd naudu ar kū braukť iz Ameriku.

ZENTA: Kō pec iz Ameriku?

STEPŌNS: Jys gryb ōrstātis.

APALÁ: Redzit, kaidš jys ir, navar ni rūku, ni kōju, i nikō vairs pakustynōť.

GABRIS: Kō pec braukť iz Ameriku, ka pi mýsu ari ir doktori?

SEIMANŠ: As grybu řaizi tikť mašinī.

ZENTA: Kaidā mašinī?

SEIMANŠ: Amerikā asūt taida mašiná, kura nu vaca pōrtaisūt par jaunu.

ZENTA: Pymō dzierdeišona.

GABRIS: Par tū parunōsim cytā řaizī.

SEIMANŠ: As grybu, lai jiuš maņ dūdot parokstu līcinīku klōtbýtnī, ka dūsit naudu.

GABRIS: Tāť, máš dūsim táv naudu bez līcinīkim i paroksta. (*Anna īīt.*)

STEPŌNS: Jys jiusim natič, partū ka nasamoksōjat Annai.

ZENTA: Kaida jums dalá gar Annu?

STEPŌNS: Anna ir muna máita, i deļtō maņ ir tiseibys prasāt nu jiusim samoksōť jai sūleitū olgu!

ZENTA: Anna mums sūlājās strādāt bez aizbildnim.

SEIMANŠ: Deļtō as grybu ar jiusim slāgt leigumu pi līcinīkim.

GABRIS: Ka vajdzās, līcinīkus dabōsim.

SEIMANŠ: Maņ ar Leidumnīka kungu ir saisteibys.

ZENTA: Kaidys saisteibys?

STEPŌNS: Redzit, Lōča kungs maņ parakstāja leigumu par desmit hektaru zāmis pōrdūšonu. Ka jiuš grybātu zāmi paturāt sāv, to jys atsateic zāmi pōrdūt, a ka nā, to m̄ysu vīnōšonōs palīk spākā.

ZENTA: Tagad as sōcu saprast, Gabri, tai tod tī lūpi ganājās...?

ANNA (*storpā*): Pa m̄ysu teirumu.

ZENTA: As nagrybu, ka sveši lūpi gonōs pa m̄ysu zāmi! As samoksōšu, cik tei zāmā vārtš.

APALÁ: Cik tys b̄jš labi!

GABRIS: As tevi dīvynoju, Zenteņ.

SEIMANŠ: A as braukšu iz Ameriku.

ZENTA: Kur jiuš gribit, tī braucit, tik tys kaļnenš i ezerenš lai ir m̄ysu.

ANNA: A ka gribāsit tū kaļneni ar ezereni, vajdzās ari atpierkt.

ZENTA: Kū tu muldi?

ANNA: Tys ari pīdar m̄ysim!

GABRIS: Nu kura laika?

STEPŌNS: Jau 3 godi kai nūpierkom.

GABRIS: A!?

ZENTA: Gabri, kū tys nūzeimoj?

GABRIS: As vairs nikō nasaprūtu.

SEIMANŠ: Gon tu saproti prasāt iz Reigu naudu.

APALÁ: Dieleņ, tāv beja vajdzeiga nauda mōcātīs i večukam ōrstātīs.

Tai bejom spīsti pōrdūt vīnu zāmis gobolu pec ūtra.

GABRIS: I cik jiuš jau pōrdávát?

STEPŌNS: Jo īskaitom tūs 10 hektarus, par kurim vakar rakstājam leigumu, to vysa jiusu zámá pīdar maņ.

GABRIS: (*nūzalaiž krāslā*): Voi tys tīsa? Maņ tymss matās ap acim.

ZENTA: Bet maņ palik gaišs, kai dīna. Tai tod, Gabri, nu tovys daudzynōtōs muižys tāv nikas napīdar?

ANNA: Muižys nabeja jam nikod. Bet leidz šam beja vāļ nūzaturiejuši desmit hektari zámis.

ZENTA: Bet tu maņ vysu laiku stōstieji, ka tāv ir muiža. (*Sōc raudōt.*)
I as tāv ticieju!

GABRIS: Zenteņ, as nazynōju, ka veči pōrdavuši zámī.

SEIMANŠ: Nazalīdz, tāv tyka par tū raksteits, ka naudu cytur navar dabōt, kai pōrdūdūt daļu zámis kaiminām Stepōnam.

APALÁ: Tu patš, dieleņ, mýsim rakstieji, ka lai dorom kū grybom, tik lai sytom naudu tāv iz Reigu.

ZENTA: I ar tū naudu liliejīs, ka esi muižniks, lai pīzalabynōt. (*Raudōdama pōrmieda.*) «Zentys jaunkundzá, máš brauksim šur, máš brauksim tur, lyudzu iz balli, lyudzu iz teatri. (*Raud.*)
Ak, cik as asu nalaimeiga!

GABRIS: Zenteņ, tu tok zynōji, ka pi maná vīnumār naudys tryukums, i poša bīži paleidzieji kōrtōt munus porōdus.

ZENTA: Muns paps tāv naudu dává, tycādams ka tu esi bogots, a ar kū tagad samoksōsi jam paraksteitūs vekseļus?

GABRIS: Zenteņ, gon jau dzeivojūt izariekinōsim. Ka jys tū gribās uzlyukōt kai porōdu, máš vālōk varāsim pōrdūt vīnu tovu mōji: nūpierksim vāļ vasarneicu voi lauku mōji i dzāssim vysus porōdus.

ZENTA: Pīteik maņ tovu planu! As nagrybu i muni vacōki naatļauš nūklivt maņ ļaužu apsmīklī.

GABRIS: Voi ta mýsim bogoteiba stōv pyrmā vītā? Kur ta palik mīlesteiba?

ZENTA: Mīlesteibai pamatā ir uzticeiba. Kai lai tāv izatycu, ka tu vēl pyrms preceibom maņ malōji? Ai kai as asu pīvylta! (*raud*).

GABRIS: Bet voi as ari naasu vīlis? Tevā deļ atstōju lauksaimnīceibys fakultati, kuru jau bȳtu beidzš; tevā deļ asu īkritš porōdūs, tevā deļ maņ ir zuduši šī lobōkī godi munā dzeivī, kod varieju kū sasnāgt! Bet as pacišu. Pacīt arī tu i mȳsu celi vīnōti īš.

ZENTA: As nagrybu! Aizmierssim, ka vīns ūtru asom mīļōjuši. Sveiki! (*raudōdama aizskrīn*).

GABRIS: Zenta, pagaidi, Zenta! (*skrīn pakal*).

APALÁ: Pagaidi, vedekleņ, vēl as grybu runōt! (*skrīn pakal*).

ANNA: Naaizmierst, ka palyki porōdā symtu latu!

STEPŌNS: Lai brauc álnī!

SEIMANŠ: Nav tá taidys vajdzeigys.

APALÁ: (*atsagrīzdamōs*) Ot kōpurs na bārns, nūmūcāja i památá. (*raud*).

STEPŌNS: Nav par kū nūzapyušt. Gabris var bȳt laimeigs, ka tyka valī nu taida krysta. Tei nabȳtu dzeivá.

9. skots

Tī poši bez Zentys

GABRIS: (*īskrīn ar izspūrušim motim*) Ā! Tys ir kauns! Tys ir nagūds! Tys ir izsmīklis vysa pasaulá priškā!

SEIMANŠ: Navajag pošam leiš nagūdā.

GABRIS: (*lelā nyknumā*) I tu vēl runōsi?! Tu pazudynōji munu dzeivis laimi!

SEIMANŠ: Patš pazudynōji pa Reigu dauzeidamīs. Dūdit naudu, šys studej medicinu. Tagad vyss pasaulš zyna, kaida tei medicina.

APALÁ: Veceit, lič mīru, Gabruseišam tai jau bādu i kauna dīsgon.

GABRIS: Ka na tevā, as dreizi jau bȳtu mīļjonarš! Ar kū tu vari atmoksōt munu lelōkū dzeivis zaudiejumu!?

SEIMANŠ: Par agri beja īsmu drōzņ, cikom putyns beja zorā. I nikod navajaga, dāls, cālņ dūmys dabasūs, kod daguns palnūs. Tei tāv bỹš loba mōceiba!

GABRIS: Kod vajdzātu paleidzāt, tod tu pošā svareigā momentā ģgryudņ mani bezdibenī. Voi taidš tu maņ esi tāva vītnīks!?

SEIMANŠ: A voi taidš tu maņ esi dāls, kurs tāvu gryb izdzeiņ nu sātys kai suni.

GABRIS: Kai tu maņ izdarieji, tys beja slyktōks kai suná dorbs!

SEIMANŠ: Tu i suná naasi vārtņš!

GABRIS: (*trokōš dusmōš*) Tāt klusi!

SEIMANŠ: Klusi patņ! Šei ir muna sāta! Kod naprūt gūdu, áj prūjom nu munys sātys! Áj!

GABRIS: Ak tai?! Tu samaitōji maņ dzeivi i tagad gribi padzeiņ?! (*pagiun krāslu*). As tevi nūsīsš!!!

APALÁ: GABRIS, kū tu dori?! (*ŗaizi!*).

ANNA: Tāt, paleigā!

STEPŌNS: Natrokoj! (*Atjem krāslu.*)

GABRIS: (*kai ōrprōtā*) A, tu jō paleigs i padūmdeviejs? Atsakōp!! (*pagiun ciervi*) Vysus nūgalynōšu!!!

STEPŌNS: (*ar veiklu pīliecīni sačer Gabri i jem nūst ciervi.*) Paleigā! Jau troks! Dūdit stryčus ar kū sasīņ! (*Anna atnas viervi, vysu nūgōž Gabri iz greidys. Sasīn i pīsīn pi greidā ģdzeitō vadža*).

GABRIS: (*turādamīs preteim*) Laižot, laižot! Ak, ļauteni, glōbit! Kod as sprukšu valī, vysus nūgalynōšu!!! Laižot!!

APALÁ: (*saturādama golvu*) Mīrā! Gabreiņ! Dieleņ, klausu mani!

SEIMANŠ: Pīsīnit stypri, lai napasprukst.

STEPŌNS: Mīrā! Klusi! Esi mīrā! Tai, niu tu bỹsi sasīts.

GABRIS: (*klīdz vysā golvā*) Laižot valī!!!

STEPŌNS: Policeja tevi atlaisš. Ejmom, Anna!

SEIMANŠ: As ari vairs tá napalikšu.

ANNA: As aizvesšu pi mỹsim. (*Stum prūjom rateņus.*)

APALÁ: Sābreiņ, nasoki policejai, gon jau vyss b̄yš labi. (*Vysi aizīt.*)

10. skots

Gabris i Apalá

GABRIS: (*sasīts spordōs i dauza golvu ap greidu*). Laižot! Laižot!

APALÁ: (*nūzamatusá klēt ceļūs mīrynoj i glōsta*) Esi mīreigs, dielen, nūzamīrynoj. Nazamūki.

GABRIS: Mōt, kam jiuš tai mani mūkot? (*raud*).

APALÁ: Partū ka tu bīdáj cylvākus.

GABRIS: Atraisi maņ stryčus. As nivīnu vairs naaiztikšu... tik sevi...

APALÁ: Dielen, kū tu runoj..?

GABRIS: Nagrybu vairs dzeivōt!... Nagrybu!

APALÁ: Dielen! Atsajādž, dielen. Apdūmoj, kū tu runoj!

GABRIS: Vīnolga... Nav vārtš.

APALÁ: Voi deļtō as tevi mozu auklieju i lelu audzynōju, lai tu mani sōpynōtu i nasnāgtu vacuma dīnōs paleiga? (*raud*).

GABRIS: Mōt, lobōk b̄ytu, ka maná nab̄ytu bejš pasaulī! As asu tik nalaimēigs! (*Raud*.)

APALÁ: Ir, dāls, vāļ lelōkys nalaimis pasaulī, bet tī ļaudš teic Dīvu, ka jīm atļauts vāļ dzeivōt.

GABRIS: Kam lai as dzeivoju, ka vyss maņ jau zudš? As nagrybu!

APALÁ: Vāļ tāv nikas nav zudš. Voi kaidys palaidnis maitys deļ tu messi cylvu koklā? Voi ta pasaulī tāv vīna viņ taida Zenta ir?

GABRIS: Vysa muna dzeivá ir nūgōjusá taidu ceļu, ka tagad zudušys vysys cereibys iz nōkūtni. Kas gribieju b̄yt i kam zīdōju vysus spākus, tagad vairs navaru klivt. Deļkam vairs dzeivōt?

APALÁ: Tu patš pi vysa vaineigs. Svaideidamīs nu vīnys školys iz ūtru, tu samaitōji i sovu dzeivi, izputynōji bogotū dzádzis montōjumu. A tō vāļ par moz, lai vajdzātu miert. Tik dūšu i dzeivis sporu i otkon vyss b̄yš labi.

GABRIS: Nikod, nikod vairs!

APALÁ: Dielen, táv tagad tai līkās, a kod bīsi pīdzeivōjš tik daudz vōrgu kai as, tod gribāsīs dzeivōt.

GABRIS: Mōt, kam tu mani atrunoj? Atraisi stryčus.

APALÁ: Atlaisšu, dāls, tod, kod tu paliksi prōteigōks. Tá bīš spiļvīntēš, paguli (*palīk zam goļvys spylvynu i nūgulda*). Dāls, voi tu najiūt, kai prīkš tevā pukšt dzeivōs mōtis sirdš, kura tevā deļ dzeivoj i iz tevi cerej? Partū táv jōdzeivoj maná deļ, kai as dzeivoju tevā deļ. Vyss bīš labi, tici maņ!

Aizkors

III CIELĪNŠ

Labi izkūpta Leidumnīku jaunō ustoba

1. skots

Seimanš vīns

SEIMANŠ (*sād rateņūs*): Dīszyn, kaida tei mašinā, ka vacu pōrtaisa par jaunu? Voi mani izražiz vysu bōzš mašini? Golva, koklys i vādars maņ vasals. Tagad ka vysu sōc, kai soka, samalt, pōrvōrāt, izlīt nu jauna, i saprasavōt... bez sōpōm, tys bīt navar... Nā, golvu as pōrtaisāt nadūšu, cytaidi palikšu pavysam jauns. Gribāsīs otkon precātīs. He-he-he! A cikom Apalā dzeiva, precātīs navar. Varbīt Apalā dreizi nūmierš... A ka dzeivōš ilgi? Hm... Nā, kū as vairōk dūmoju, tū palik slyktōks prōts... Iļža, Iļža, dūd sapeipāt! Iļža!

2. skots

Seimanš i Apalā

APALĀ (*īit*): As dzierdieju, veceit, ka tu sauci.

SEIMANŠ: As Iļžu sauču.

APALĀ: Tāv, veceit, laikam nikas peipeiti nasataisa?

SEIMANŠ: Stepōns i Anā aizbraucā iz bazneicu, a Iļža nazkur aizgōjusā.

APALĀ: Tivleit as sataiseišu. (*Bōž peipi tabaku.*) Redzi, veceit, ka nav lobōk pi svešu ļaužu, kai ar mani.

SEIMANŠ: Anna mani apkūp, kai eistū tāvu.

APALĀ: Cikom vāl nav zámá vysā nūraksteita, bet dīz kai bīt tōļōk. I kur tod lai as ar Gabruseiti paliku? Voi tod maņ bīt jōkar pi vacuma kuli koklā?

SEIMANŠ: Ir, bōbeņ, runōts ari par tevā iztureišonu. Tovs dorbs bīt tik maņ sataisāt peipi.

APALÁ: Napōrdūd, veceiṭ, zámeiti. Lobōk dzeivōsim sovā sātā i iztiksim poši.

SEIMANŠ: Nav mýsim, kas jū apstrōdōtu. Strōdnīkus olgōṭ nav ar kū, a kod paliksim vacōki, nabýš kam mýsus apkūṭ. Partū lobōk jau tagad slāgsim ar Leidumnīku leigumu, lai jys pajem zámi i iztur mýsus leidz nōvái.

APALÁ: Kō pec, veceiṭ, par sovu lobu lyugṭ žielesteibu nu svešim, kod mýsim ir sovs dāls, Gabruseiṭš?

SEIMANŠ: As nagrybu par jū nikō dziedāṭ.

APALÁ: Jys tok ir muns eistīs dāls, a tu muns veirs i jō aizbiḷdnis. Kur ta lai jys līkās?

SEIMANŠ: As naatzeistu taidu dālu, kurs aizgōja sunám sāka pļautu.

APALÁ: Tu, veceiṭ, nazyni, ka Gabrusš tagad pavysam pōrzamainiejš. Vairs ni dzer, ni peipej i strōdoj vīnā strōdōšonā.

SEIMANŠ: Kū ta šys dora?

APALÁ: Jemās, bārnš, ap vysim sātys dorbim vaiga svīdrūs.

SEIMANŠ: As šaubūs, voi jys kū prūt?

APALÁ: Prūt gon. Apdora vysu i maṇ iudinā pīnas. Soka, nazamūki, māmeṇ, as asu styprōks... I par tevi bīži pīmiṇ, soka, dīszyn, kai jam klōjās.

SEIMANŠ: Kū to šys nu maná gryb?

APALÁ: Jys bādoj partū, kab tu napōrdūtu beidzamōs zámeitis.

SEIMANŠ: A kur ta jys beja, ka tyka pōrdūta vysa lelō plateiba?

APALÁ: Tod, soka, šam bejš viejš golvā. Dūmōjš apprecāṭ Zentu, palikṭ bogots, slavons, i mýsim vairs navajdzeišūt strōdōṭ.

SEIMANŠ: Bez dorba nav laimis.

APALÁ: Veceiṭ, prōts arvīnu atsarūn pec laika. As ari tod beju kai golvā systa. Kai padūmōsi i smīklys, i osorys bierst. Teirieju tūnaktṭ zornys i raužu, ka, sok, laikam vairs navajdzās teirāṭ. A šei sviḷpástá paṭ nanūgaršōjusá aizskrāja.

SEIMANŠ: As tū paredzieju jau sōkumā. Sirdš nu dusmom koklā sakōpá, kod saprotu, ka jys navys studeju, a šōs máityš deļ izputynōja sātu. I cik řaizis beja raksteits, lai brauc mōjōš i kūp dzymtū zámí, ka tei vairōk atsamoksōš, nakai dōrgō studeišona!

APALÁ: Tagad jys tū nūžāloj i gryb, lai jam palyktu koč šei druska zámis.

SEIMANŠ: Ka jys bŷtu kai cylvāks, atĭtu koč řaizi i parunōtu.

APALÁ: Jys lobprōt grybātu atĭtŷ, bet nagryb satiktŷ Annu.

SEIMANŠ: Gon jys gribāja Annu satiktŷ agrōk. Kai tik atbrauc iz sātu, verĭš, grōmota rŷkā i aizcylpoj iz tū pusi.

APALÁ: Na jau Annys deļ.

SEIMANŠ: As jau zynu. I tys lobōk bŷtu bejš, ka jys agrōk bŷtu appreciejš Annu.

APALÁ: Varbŷtŷ tagad, kai sōka sātā dzeivōtŷ sazamĭrās ar Annu i ka, Dĭvs dŷš, i kōzys var izĭtŷ. Veceĭtŷ, saleigsim vysĭ mĭru i vyss bŷš labi.

SEIMANŠ: As jau iz tevá nasoku nikō.

APALÁ: Voi nazadusmoj vairs?

SEIMANŠ: Kŷ nu daudz pĭzadusmōšĭ.

APALÁ (*ar osorom*): Tod slġgsim mĭru. ŀauņ, lai as tevi nŷbučoju. Ešĭ, Dĭveņ, mŷsim par paleigu. (*Nŷbučoj.*)

SEIMANŠ: Nŷslauki, bōbeņ, maņ acš...

APALÁ: (*nŷslauka Seimanám osorys*): Naraud, veceĭtŷ, vyss bŷš labi.

SEIMANŠ: Apaleĭtŷ, sirsneņ, as vairs nagrybu tĭktŷ mašinĭ. Taipať sovu laiceigŷ nŷdzeivōšu. Ak tu, munu lobŷ «beseni»!

APALÁ: Cik as prĭceiga, ka palĭkš zámeitá Gabruseišam!

SEIMANŠ: Ka jys zámí cĭži gryb, lai atĭt pi maná.

APALÁ: Tivleĭtŷ aizĭšu pec jō. (*Aizĭt.*)

3. skots

Seimanš i Anna

SEIMANŠ: Osorys vairōk paleidz kai dusmys. Dusmojīs cik gribi, iz sirdš kai spīž, tai i spīž. A nūbierst taida nīka osora, verīs, iz sirdš palīk vīglōk par vasalu mārceņi. Ka Gabrusš tai bētu pōrzamainiejš, verīs, pavysam labi izītu. Tod Aná ari nu jō nogim naizbāgtu. I kur tod šei lai bāg? Saploktu kai vistená... he-he-he! (*Dzierd pībraucom.*) Jau atbrauc.

ANNA (*īt ļūti jautra, trallynōdama jautru meļdeni*): Loba dīna! As, dzádzá, táv atvežu lobu tabaku, lai tu nakiupynoj tū makorku.

SEIMANŠ: Lels paļdis par taidu gōdeibu. A zyni kū, mait, as iz Ameriku vairs nabraukšu.

ANNA: Ak, nabrauksi?

SEIMANŠ: Da, mait. Grybātūs gon ņaizi tikņ tymā mašinī, jo tymā vajdzātu īsvīš tik 10 santimu, kai pi atsvieršonys, a tymā mašinī, laikam, jōīsvīž naudys vasalu kapšuku.

ANNA: Tagad, dzádzá, tei mašiná vairs nikō namoksoj!

SEIMANŠ: Ak, par veļti jau pōrtaisa?

ANNA: Nā, taidys vairs nav pavysam.

SEIMANŠ: Kur ta šei palyka?

ANNA: Zenta nu lelom dusmom aizbraukusá i salauziejusá.

SEIMANŠ: Kai tai? As nasaprūtu.

ANNA: As cīži lyudzu, dzádzeiņ, pīdūšonu. Taidys mašinis nabeja i laikam nabýš. As tū izdūmōju, lai tu apsūleitu pōrdūņ zámī. Tagad Gabris ir sapratš sovu kļūdu i tō pec as varu táv pastōstāņ taisneibu. Bet, tu, dzádzá, nazadusmoj.

SEIMANŠ: Ak, itai? Pag, pag, tu maņ par tū dabōsi, viļteigō lopsa! Nu, nikas, nikas, as par tovim panōkumim tik prīcojūs.

ANNA: I as ari. (*Trallynoj.*) Ni pi vīna as naišu, cikom sovu sagaideišu.

4. skots

Tī poši i Stepōns

STEPŌNS (*īt i gierb mieteli*): O, laksteigola! Vysu ceļu dzīd, i sātā nanūklust.

ANNA: Šudiņ, tāt, maņ prīceiga dīna.

STEPŌNS: Laikam Plōciņu Masá pastōstāja kaidu jaunumu?

ANNA: Da. Šudiņ gosti b̄jš.

SEIMANŠ: Kaidi gosti?

ANNA: Soka svōti atbraukšūt.

STEPŌNS: Ka tu par svōtim tai prīcōtūs, jau seņ b̄ytu pi veira izgōjusá.

ANNA: Leidz šam nabeja ni vīns pa prōtam.

STEPŌNS: Nā, mait, nu tīm, kuri ar buceņom apkōrt braukoj naizalaseisi.

ANNA: Parkū nā? Ka tik pateik.

STEPŌNS: Áj, áj, napļōpoj. A par preceišonūs, mait, táv laiks nūpītni padūmōt. Jau daudzi lemešu sadyla, maņ ejmūt pec orkla, a m̄ysu laiki prosa dzeiņ vāļ dziļōku vogu, lai nu zámis izarņ pōsokōs stōstamū aproktū montu. Prīkš tō vajdzeigs jauns, spieceigs orōjs.

ANNA: I taidš jau šudiņ b̄jš klōt.

SEIMANŠ: Kurs to tys b̄jš?

ANNA: Īdūmojit: patš Sebastijans Viervisgols!

SEIMANŠ: Nā, mait, vacs kadaks ar jaunu kūrpi nasapaš.

ANNA: Nav jau jys kadaks.

STEPŌNS Ni as tevi pi tō atdūtu, ni tu pi taida vacō brevelá ītu.

ANNA: A as īšu.

SEIMANŠ: As patš natycu, ka jys vāļ dūmoj par preceišonūs.

STEPŌNS: Kai nu nā, jam ir izgōjusā taida paņ preceišonōs kuraža, kai jiusu Gabrušam. Sasvōtoj jys ek Kolnu Dōrti, izīt jau saukšonys, i sataisa kōzys, bet tā ītrīkš pādejā dīnā Dōrtā jam nūlik iz ceplā pōrta symtu latu i atteic. Tod šys brauc otkon pi Zygmanā Cecelis, tei atteic. Tod brauc Pi Škeibōs Dōrtis — i tei atteic. I tod šys, kai dridžiņu apzaiedš, svōtojās kotru dīnu, a māitys jō svōtōšonu skaita sāv kai apsmīkli i vīna ūtrys kaunis pi jō īt.

ANNA: Maņ nav jōzaver, kai cytys dora. Sebastijans maņ pateik i as ejmu.

STEPŌNS: Voi tu patīsai runoj, voi jūkoj?

ANNA: Nav vairs nikaidi jūki, kod pōri 25 godi.

STEPŌNS: A maņ sātai vajag loba saiminīka.

ANNA: I Sebastijans bēs lobs.

STEPŌNS: As taida sovā sātā nagrybu. Jōprecej taidu cylvāku, ar kuru tu bysi laimeiga.

ANNA: Voi as laimeiga bēs ar taidu, kurs maņ napateik? Sebastijans ir bogots, gudrs i maņ pateik.

STEPŌNS: Voi mēsīm sova monta tryukst?

ANNA: Tod bēsīm vāļ bogotōki.

SEIMANŠ: Redzieji, Aneiņ, kai mēsū Gabrušam ar bogoteibu izgōja.

STEPŌNS: Maņ Viervisgola monta navajag. Ka tū tai cīži gribi, āj, ka jys tevi jem, a sātā par īgōtni as jō nalaisšu.

ANNA: Tod dūsi maņ pyuru.

5. skots

Tī poši, Apalā i Gabris

APALĀ (*aiz durovom*): Āj nu āj, cyta nivīna nav.

GABRIS (*īt i jūtās naveikly*): Loba dīna!

STEPŌNS: Loba dīna! Lyudzu tōļōk.

ANNA: Mās, varbūt, traucāsim. Tāt, īsim pušdīņos.

APALÁ: Nā, nikas.

STEPŌNS: Nu, to izarunojit labi. (*Obi ar Annu aizīt.*)

GABRIS (*pec pauzis*): Tāt, as, atgōju lyugt nu tevá pīdūšonu par munu slyktu izavesšonu, ka tevi aizvežu iz reji... i pīmiersu... I tod, vālōk as patš nazynu, kū gribieju izdarāt... As beju ļūti izatraučš.

SEIMANŠ: Dāls, máitu deļ nikod navajag izatraukt.

GABRIS: Tagad, tāt, par tū as varātu tik pazasmīt, a tūlaik dūmōju cytaidi: as gribieju bīt bogots, laimeigs i jiusus laimeigus darāt.

SEIMANŠ: Bogoteiba nanas laimi, dreizōk nalaimi. Vyslelōkō cylvāka laimá ir veseleiba i gryba strōdōt. Kod tu tai pasādātu 8 godi rateņūs, tod saprostu, kas ir laimá, i kas nalaimá.

GABRIS: Tāt, as saprūtu tevi...

SEIMANŠ: A voi tu tod saproti, ka rōvi mani iz reji? Táv beja kauns nu sovys sātys, kauns nu sovīm vacōkim, tod soki, voi táv tagad nav kauns nu sevá, ka taidys gudreibys izamōcieji piļsātā; tī tierejūt naudu nu tōs saimņiceibys, ar kurū patš svešu ļaužu priškā dyžōjis?

GABRIS: Tāt, pīdūd maņ. As lobōšūs. As tagad bīšu pavysam cyts cylvāks.

APALÁ: Veceit, namūki jū vairōk. Tu redzi, ka jys patš sevi mūka.

SEIMANŠ: Labi, dāls, as táv pīdūdu. Soki, kū tu tagad gribi īsōkt?

GABRIS: As tevi lyudzu, tāt, napōrdūd vļ atlykušū zámi. Ar sovu dorbu as grybu pīrōdāt, ka asu tōs cīneigs.

SEIMANŠ: Tu maņ tai soki, ka táv vairs nav cyta glōbiná, a kod rassīs kaidys piļsātys vylynōjums, tu otkon gribeisi skrīt, meklāt laimi.

GABRIS: Nikod, tāt! Tōs napatikšonys, kaidys as pīdzeivoju, mani nūvadá pi sliedzīnā, ka vyslelōkīs bogoteibys i laimis olūts ir

malnō, smogō zámá, kura iztur i audzynoj cylvākus vasalus mīsā i styprus gorā. Šei ar tāvu-tāvu svīdrim i ašni laisteitō dzymtō zámá, ir m̄ysu pamats i styprums. Šymā zámī as kai ūzuls grybu dzili laiš sovys dorba saknis, augt styprs i vātrom nasalaužams, tik dūd maņ šū zámī!..

SEIMANŠ: Tod, labi, dāls, as lyugšu Leidumnīku, lai jys atsasoka nu zámis pierkšonys. Dūmoju, ka jys atsateikš, ka tik na Anna beja tei lelō grybātōja. (*Nūzapyuš.*) Ak, dāls, kai tu caur sovu vīglprōteibu ļōvi sovai zámeitái aizīt pi Leidumnīka.

APALÁ: Naskumst, dielen, varbūt, varās zaudeitū par lobu grīzt. Voi ta Anna nazapreciejusá palikš...

GABRIS (nervozī): As nagrybu, lai jiuš Annu pīminīt.

SEIMANŠ: Dreiši tū vairs navajdzās pīmināt. Jau aizīt garu ceļu.

APALÁ: Kū tu soki?

SEIMANŠ: Jau skaita táleitis.

GABRIS (*ziņkōreigi*): Anna?

APALÁ: Voi it pi veira?

SEIMANŠ: Šudiņ b̄jšūt aizdzereibys.

APALÁ: Redzi, dielen, kai tovs montōjums aizīt svešos rūkōs. Kai sirdš sōp...

6. skots

Tī poši, Anna i Stepōns

ANNA (*īt*): Dzádzá, īsim pušdiņōs. Cīmeni ari, varbūt, nab̄jš preteim kū naviņ īkūš. Lyudzu! (*Stum rateņus ōrā.*)

GABRIS: Paļdis, nazagryb.

APALÁ: Māš naseņ ādám, paļdis...

STEPŌNS: Nu, kam tai steivejotās? Īsim. Varbūt, b̄jš kaida ols glōzá nu tolkys palykusá. (*Ōrā dziedīs zvonu skanis. «Tprū! Nu stōvi, stōvi, ciša, ciša, košeņ, tprū.»*)

STEPŌNS: Kas ta tys?

ANNA (*īskrīn prīceiga*): Gosti sabraucá!

GABRIS: Māma, īsim mōjōs.

STEPŌNS: Kur ta jiuš tagad īsit?

ANNA: Nā, nā, nā! Ka gosti sabraucá, to jōpalīk. Pulkā būs prīceigōk.

7. skots

Tī poši i Sebastijans

SEBASTIJANS (*pavacs, rasnišks, garom ūsom, īt nasdams dečī sateitu struceiti*): Lai būs Jezus gūdynōts!

ANNA: Lai myužam!

STEPŌNS: Biedzit tōļōk, būsit gosts.

SEBASTIJANS (*nūslauka kōjis, nūlīk pi durovom zámī struceiti, pagryuž iz augšu ūsys i snādz vysim rūku, izmaneidams Annu*): Vasaly!

GABRIS (*īpazazeidams*): Gabris Dīgs!

SEBASTIJANS: Sebastijans Viervisgols!

STEPŌNS (*pec īzastōjušō klusuma*): Voi tōlu ceļu braukdami?

SEBASTIJANS: A tápaṭ, garum braucūt īzagrīžu, sok vajaḡ, zynoms, atsapyust.

ANNA: Más tik lasājamās īṭ drusku aizkūšṭ. Lyugsim ari Viervisgola kungu.

SEBASTIJANS: Paḷdis, tik kū kai nu golda.

STEPŌNS: Nu nikas. Kai soka, iedīnš iz iedīnā navād, sitīnš iz sitīnā vād.

SEBASTIJANS: Ka jau tai cīži lyudzotās, zynoms, as navaru atteikt.

SEBASTIJANS: A jaunkundzá iz mota atmiņ munys dūmys. Zynoms, ir tai korsti, kai i zivš i tei azarā slōpst.

GABRIS: (*ironiski*) Partū, laikam, i bucená leidza?

SEBASTIJANS: Kai tod, taidā korstā laikā bez bucenis. Pabrauĉ, ilāj i, zynoms, paklykstynoj.

STEPŌNS: Tod jōpameklej ar kū atsadzārt. (*aizīt*).

SEBASTIJANS: Zynoms, i maņ pītyktu... Vāļ pylna. (*īzastōj pauzá*). Tprrrū? Ciša stōvi! (*Krota ar peicku pret lūgu*). Maņ tys zyrgs taidis kuražeigs.

APALÁ: Nu, pošraiz stōv mīreigi.

SEBASTIJANS: Bailá, ka var atsarauĉ. Salauzās jaunū lineiku. Tprrrū!

ANNA (*izklōjusá goldu*): Nu, lyudzu, gasteni, siežotās pi golda. Viervisgola kungs, kai svešōks, lai sāstās golda golā i as jiusim pakolpōšu. Lyudzu. (*Vysi sāstās*.)

SEBASTIJANS: Uja, kaidu jiuš maņ parōdot gūdu! Zynoms, izŗaizis var rādžāt, ka asot vuiceita. (*Valk rūkōs boltus vylnonus cymdus*.) Ka jau pa inteligentam, to lai i pa inteligentam.

STEPŌNS: (*nas ols skrūzi*) Beja vāļ nūzaturiejš.

SEBASTIJANS: Kam ta jiuš nesit. Dzārsim, zynoms, munu.

STEPŌNS: Jiuš jau sacājat, ka pa celām dzārāt. Lai palīk atpakaļ braucīnām, kod mutá kaļšš.

SEBASTIJANS: Kam nu tū lai vodōt. Voi tod pi maná naudys tryukst, ka navar pa celām mīstenī nūpierķt?

ANNA: Paprišku nūgaršōsim mýsejū.

SEBASTIJANS: Nā, as nagrybu jiusu apkryudāt. Lobōk tai, jiusu iedīnš, a muns, zynoms, dzierīnš.

STEPŌNS: Lai izbeigt̄ streidu, dzārsim jiušejū (*īlaiž*).

ANNA: Lyudzu, izkūžot kas ir!

SEBASTIJANS: Paļdis. Maņ jau, zynoms, nu vādara nikod nav kauns. (*Kūž lelīm kimūsīm boltmaizi*). Gords. Zynoms, pi mýsim ari peirāgā nikod natryukst. Kai aizbrauču iz patmaļom, tai i izlaižu pa pudi pīci iz vaļca.

STEPŌNS: A tagad, lyudzu, īdzārsim.

SEBASTIJANS (*pīskandynojs*): Iz veseleibys! A lobs! Maņ, zynoms, vysod lobs izadūd. Nav taidis, kai vīnam ūtram tik škōrns, ka syvānam iz āstis izpylynōtu, i tys, zynoms, trejs dīnys spīgtu.

ANNA: (*kura vysu laiku pazagšus izmona Gabri.*) Parkū jiuš nadzerot?

GABRIS: Paļdis. As vairs nadzeru.

SEBASTIJANS: Kai tai?

GABRIS: As nōču pi slēdzīnā, ka dzeršona ir vīns lels ļaunums, kurs pavadynojs iz cytim ļaunumim.

STEPONS: Maņ likās, ka ar māru izdzārt, nav nikaidis ļaunums, navajag tik pōrōk daudzi dzārt.

SEBASTIJANS: Zynoms, kai smejās, cylvāks nav jau lūps: dīnā spaneitš aba ūtrys i dīsgon. Nu izsvīd!

ANNA: Ka cylvāks nagryb — naspīsim. Lobōk izdzārsim mās pošī.

SEBASTIJANS: Zynoms. As prīcojūs, jaunkundzeit, ka jiuš asot taišni kai pa munam kapulam. Bysi vasala!

ANNA: Iz veseleibys (*saskandynojs i izdzer*).

SEBASTIJANS: Ā! (*slauka ūsys*) Nu, voi nav gords?

ANNA: Lobs. A tagad lyudzu kaidu galis gabaleni.

SEBASTIJANS: (*ād lelom mužom vasalu gobolu izdyurš iz dakšys*). Paļdis. Zynoms, ka i pi manā vosorā nikod galis natryukst, a i jaunkundzis galā gorda.

ANNA: Paļdis par palīleišonu.

GABRIS: (*kurs vysu laiku nervozeidams klusiejs, pīzaceļ*) As lyugšu pīdūšonu, ka grybu jau cāltis. Maņ sātā gaida dorbs.

APALÁ: Paļdis par pušdīņom. Īsim.

STEPŌNS: Lyudzu, pasiežot. Izdzārsim vāļ pa glōzái i tod cālsimās vysī.

SEBASTIJANS: Ka jau, to jau, zynoms, kai smejās, ni varās jiusu montu apāst, ni munu olu izdzārt. Maņ kumelš, zynoms, ari namīreigs. Bet siežūt pi šō golda, zynoms, maņ ari bētu kas sokoms. (*Zeimeigi.*) Maņ izbāga nu klāva tāleitā.

STEPŌNS: Par nūžālōšonu naasom redziejuši. Būs jōpabrauc tōļōk.

SEBASTIJANS: Kū nu taidu blieni meklāt. Voi maņ teļu tryukst? A tōs bāg prūjom, zynoms, partū, ka nav kas jōm myltus maļ.

GABRIS: Jiuš patš sacājat, ka bīži braucot iz patmaļom.

SEBASTIJANS: Zynoms... Tys ir, iz patmaļom gon braucu, a maņ vajdzeiga maliejená.

STEPŌNS: Nazynu, voi jiuš m̄ysu mōji taidu atrassit, jo mās tik patmaļōs maļom.

ANNA (*markeidama kautreibu*): Vīnu ņaizi, kod pītryuka myltu, maņ pazagadāja drusku pamalt̄ syvānim.

SEBASTIJANS: Táleiņom voi syvānim, vīnolga, tys patš lūps. Zynoms, as jau ari nalyktu pi maļšonys, bet taipať runojom, kai m̄ysu tāvu-tāvi taidūs svareigūs breižūs, kod tei preceišonōs vainá, kai smejās, jau ir dagōjusá leidz beidzamam rūbenám. Zynoms, maņ grybātūs dzierdāt, kū soka tāvs.

STEPŌNS: Maná pec tei jiusu preceišonōs vainá, lai b̄ytu koč ari i pōri rūbenám, as tī nikō navaru paleidzāt. Kū sacās Anna?

SEBASTIJANS: Sāta maņ ir loba. Zynoms, gona i maizis, i lūpu. Vāļ vakar tik aizvežu iz patmaļom aizpārnejō gods rudzus. Kliet̄ jumta cakulā vāļ i šudiņ karinej pārnejō vepra gūrni. A zyrgi maņ taidi, ka iz grūžim viņ i nas. I šudiņ, jiusim var pastōstāt Plōciņu Masá, ka tai apsvyla stuļpis nu skrytuļu gunš, ka palaidám iz sirdš-dīnom pa šoseji iz Riezekni... As, soku: vyss ir, vyss ir, zynoms, tik nīka lītenis, sīvys viņ i tryukst. I as soku, sovu sīveni as iz rūkom viņ i nosōtu. Nu, soki, Aneiť, voi nab̄ytu labi táv maņ par sīvu?

ANNA: As nazynu... As nikod par sīvu vāļ naasu bejusá... Maņ kauns...

SEBASTIJANS: Kū nu kaunātis. Zynoms, ka mās taidi kauneigi b̄ysim, kai smejās, i myužu nūdzeivōsim, i lobuma narádžāsim. Nu, soki, voi gribi?

ANNA (*nūkar golvu*): Da!

SEBASTIJANS (*ar cymdu svīdrus slauceidams*): Paļdis, Aneiņ. Maņ, kai akmiņš nu sirdš nūzavālá. Iz tōm dereibom, zynoms, nūdžidōsim: «Augstu laimi, priķu». (*Pīzaceļ, pajem glōzi rūkōs i dzīd vīns patš.*)

Augstu laimi, priķu

Nu sirdš vielejom.

Kam, kam? Jaunam pōram!

Nu sirdš vielejom!

(*Pec dzīsmis, vysim pazalūceidams.*) Cīži paļdis vysim. Tagad, zynoms, izdzársim.

STEPŌNS (*dzardams*): Tu soki, táv kai akmiņš nūzavālá, a maņ tys akmiņš izavālá. As nadūmōju, Aneiņ, ka táv tik napateikama tova sāta.

SEBASTIJANS: Kū nu tagad par tū runōt. Kod jau sadzarta i augsta laimá nūvieleita, tod, zynoms, amen! Niu atlīk nūteikt tik kōzu dīnu. As, zynoms, kōzys nagrybātu kai pops mieršonu vylcynōt, jo ols ari pīvōreits.

ANNA: Tod táv moz kū atlīk gatavōt.

SEBASTIJANS: Ir jau kōzom vyss sagatavōts, tik, zynoms, kai smejās, «glupastš», bryutis viņ i tryuka.

ANNA: Tod mýsim, tāt, ari jōpazasteidz.

STEPŌNS: Navar kōzys iz rōvīná sataisāt. Vajdzeiga nauda. Jōdūmoj, kū pōrdūs.

ANNA: Tāt, maņ drusku ir ītaupeits. Ka Gabra kungs atdūš symtu latu porōda, kozom pītikš.

SEBASTIJANS: Tod liksim par trejom nedeļom, lai ar trešū saukšonu, zynoms, var laulōtīs.

ANNA: Tys, teišam, býtu labi.

SEBASTIJANS: Vāļ. zynoms, býtu jōpōrrunoj ari par pyuru. Lai gon maņ i pošam sova monta ir atlycyn, a pyurs ari býtu vajdzeigs.

Zynoms, jiusim pošim nabýtu pateikams, ka ļaudš runōtu, ka as Anī pajiemu vīnā kreklenī.

STEPŌNS: Naasom nikaidi bogotnīki, bet pyurā varās pajimt, kū Aná gribās.

ANNA: As gribeišu tū, kū veirs prasās.

SEBASTIJANS: Zynoms, tai býtu vyslobōk.

STEPŌNS: As varu aprōdāt, kas maņ ir, kū varātu leidza dūš, tod i sarunōsim.

SEBASTIJANS: Nu, to īsim. (*Iz Gabri i Apali.*) As, zynoms, jiusus palyugšu leidza par licinīkim.

GABRIS: Atvainojit, maņ sātā ir dorbs.

ANNA: Ejmit trejūs viņ. As pīkūpšu goldu.

APALÁ: I maņ jōit iz sātu. (*Sebastijans i Stepōns aizīt.*)

GABRIS: Tu, mōt, vari it, as vāļ apzarunōšu ar tāvu. (*Aizīt.*)

8. skots

Apalá i Anna

APALÁ (*viļteigi laipni*): Kam tu, Aneiņ, tai Sebastijanu pījūkōji?

ANNA (*goldu pīkūpdama*): As naasu nikō jūkōjusá.

APALÁ: Kai nu nā. Táv taidai smukai i gudrai maitinái cīži pīstōv. Tik tys drusku moksoj.

ANNA: Kas? Kū moksoj?

APALÁ: Nu, daudzi jau nā. As, kod sovam pyrmijam bryugonam atteiču, nūlyku iz ceplá pōrta pīci sudobra rubli. Kas táv kaidu desmit latu nanūlikt. Voi ta jiusim naudys tryukst?

ANNA: As nasaprūtu, parkū maņ tūs desmit latus vajag?

APALÁ: Vaicoj tai, kai nazynōdama. Tok vacī īrodums prosa, kod atteic sadzartō bryutá, jōnūlik iz bryugona ceplá pōrta sōpu nauđu.

ANNA: Ā! Bet as jau nadūmoju atteikt.

APALÁ: Kū nu, Aneiņ, jūkoj. Tu taida jauna i vuceita máitiná tok naiš pi taida nasmuka i vaca brekelá?

ANNA: Nav jys taidš nasmuks.

APALÁ: Ak, myužeigs skaistums! Táv, Aneiņ, laikam kauns beja jū tai apzavārt. Ai kaidš jam, daguns. Lels, leiks, kai ogūrčš! A ausš, ausš! — lai, Dīvs nivīnam cylvākam nadūd taidu aušu. A acš? — greizys i nagleitys! I lyupys, kai postolys. I kab koč tōš plykōš pauris nabejs. Iz vysys golvys kaidi pīci moti, i tī septeinōš aiļōš saauguši. Tfu — tu, kāstš! Taišni žāl iz cylvāka pazavārt. Vysi ļaudš táv smītūs.

ANNA: Kaida maņ dalá da ļaužu, ka tik maņ likāš smuks.

APALÁ: A padūmoj, Aneiņ, ka jiusu bārni taidi bjš, kur tu jūs liksi? Puiki vāļ kai puiki, a nu máitiņom nivīna pi veira naizīš.

ANNA: Čocá, vysi cylvāki ir smuki: i Sebastijans smuks, i bārni bjš smuki.

APALÁ: Ka jys taidš smuks, parkū ta vysys máityš jam atsoka?

ANNA: Maņ pošai ir sova golva iz placim.

APALÁ: Ka táv ir golva, to padūmoj par tū; tu esi vāļ jauna, a jys jau vecelš. Var iziņ taipaļ kai maņ. Cik svōtu nabeja lobu lobūs — vysim atsacieju. Bet řaizi izgōja kuraža, i tá atbrauc ar bucenī, lai myužeiga duseišona, muns pyrmīs veirs, i as kai vuška pi jō izgōju. Redzi, kuri godi kai jys jau Abrahama kliepī, a mani vāļ i ar vōli nanūsissi.

ANNA: Kai radzams, tu mani grybi atrunōt.

APALÁ: Kas maņ? Tovš tāvs ari nagryb.

ANNA: Kas maņ dalis gar cytim!

APALÁ: Ak, myužeigs skaistums! Voi tu vari bjt laimeiga bez tāva svieteibys? Paz, kaida niu nalaimēiga Dzeislu Domusá! Izgōja jei pi veira pret vacōkūs grybu; tá i bacs! — vīna nalaimá pec ūtrys. Jau pyrmā vosorā aizgōja prūjom bitš i pošā byzu laikā nūtryuka pyura gūvái ástá. Pāčōk sōka dzīdōt vysta, i izamátá

ūtrei gūvš. I tagad kas gon tī nanūteik. Soka, kotru nakti gaudōjš sunš pret mienesi i pa klāvu staigōjš vušku cierpiejš.

ANNA: Tōs ir vacu ļaužu pōsokys. As naasu ar bliņom sabīdama.

APALÁ: Ak, to tu vacōkūs svieteibu skaiti par bliņim?

ANNA: Tāvs nav nimoz tai preteim, kai tu poša.

APALÁ: Ak, tu dūmoj, ka as tevi grybu atrunōt? Nadūmoj, ka as Gabruša deļ. Jys ir jauns, smuks i augsti školōts cylvāks, Apprecās taidu, ka vysī laizāsīs.

ANNA: Lai Dīvs dūd, tik pasoki jam, lai maņ leidz kōzom atdūd symtu latu.

APALÁ: Tys ir Zentys porōds i táv, mait, vajdzātu kaunātīs tagad tū nu Gabruša prasāt.

ANNA: Pi maná ir Gabruša porōda zeimá.

APALÁ (*nykni*): Dorit, kai zynit. I tū tu, mait, pīmini, ka nabjš táv Dīva svieteibys!

ANNA: Čoceit, vāļ poša svieteisi. (*Aizīt*).

9. skots

Apalá i Sebastijans

APALÁ (*Annai pakal*): Aizīt. (*Nūzapyuš.*) Ak, myužeijs skaistums, kai mōžtom jōzapyulej bārnu deļ.

SEBASTIJANS (*īit*): Kur Aná?

APALÁ: Aná aizbāga...

SEBASTIJANS: Kur aizbāga?

APALÁ: A, kas jū sazyna. Kam viejš pa golvu staigoj, vīnā dīnā apzamaina septeini prōti: tá — da, tá i — nā!

SEBASTIJANS: Zynoms, a kas — da, kas — nā?

APALÁ (*ar veiklu vilteibu*): Tu taidš gudrs i bogots cylvāks tok naizatrauksi, ka ar Ani nav vyss kōrteibā. Jai vysod tai izīt...

Agrōk vāļ atbraucá šaidi taidi svōti, a tagad vysi zyna, ka tá nav kō braukṭ. Jei poša beistās...

SEBASTIJANS (*pōrtraukdams*): Kō beistās?

APALÁ: Beistās nu preceišonōs, ka jai ir... nā, as, navaru pascāṭ, kas jai ir. Ļaudṣ stōsta, i tū vysi zyna, ka ar jū nav vyss kōrteibā. Nu vaidzená nikas, a tik viņ i ir. Ar vōrdu sokūt švaka, pavysam švaka — na pa tevim.

SEBASTIJANS: Zynoms, a maṇ jau sadzarta.

APALÁ: Ot tys jū i nūspīž. Jei beistās poša par sevi i gryb atteikṭ.

SEBASTIJANS: Atteikṭ?

APALÁ: A tai na taišni, lai pošai sovi tryukumi nabṭtu jōstōsta, sōc taidus meklāṭ pi ūtra. Oi, kō jei i narunōja!

SEBASTIJANS: Par mani?

APALÁ: Nu par kū ta cytu.

SEBASTIJANS: Kū jei par mani?

APALÁ: Nu, ka nasmuks. Bet kaida poša? Ka apzagierbusá, nikas, a mās kūpā piertī ejmom. As vysod iz sova sūlená i iz sova lōvys gola. Lai nadūd Dīvs kūpā... Voi tu redzieji kaidys kōjis?

SEBASTIJANS: A kū jei par mani?

APALÁ: Ak, myužēigīs skaistums, i par pošu, i par bārnim.

SEBASTIJANS: Maṇ bārnu vāļ nav.

APALÁ: Nu, par nōkušim bārnim... A tá as navaru vysu izstōstāṭ, var nūzaklausāṭ. Īsim dōrzā.

SEBASTIJANS: Zynoms, tys maṇ cīž nu svora. (*Obi aizīt.*)

10. skots

Stepōns i Anna

STEPŌNS: (*īīdams*). Aneiṭ, mait, kur tu palič?

ANNA: (*īīt*). As pīkūpu ustobys.

STEPŌNS: Táv, máit, ari vajdzātu teikt̃ sovu vōrdu par leidza jemamū pyuru.

ANNA: Lai runoj Sebastijans.

STEPŌNS: Sebastijans maņ sōka pīrunōt̃ tik daudz, ka gondreiz, vyss b̃ytu jemams.

ANNA: Más, tāt̃, asom tik divi cylvāki i muna dalá atdūdama maņ.

STEPŌNS: A voi, máit, tova dalá b̃ytu tik lela, ka na munu nagulātūs nakšu? Kur gon más jemom tū naudu, ar kū nūpierkom zámeiti? Nu lineišim. I vysus tūs ir pōrkulstiejusá šei vacō rūka. Cik nakšu as naasu guliejš.

ANNA: As sacieju, ka jōjem kulsteitōji.

STEPŌNS: Voi as b̃ytu tik daudz mūciejīs, kod zynōtu, ka táv nazagryb tá palikt̃ i saimnīkōt̃.

ANNA: Ka pateik, saimnīkōšu.

STEPŌNS: Tik na ar Sebastijanu, maņ jys napateik i beigts!

ANNA: Kū ta šys ir nūdariejš?

STEPŌNS: Voi ta tu navari dabōt̃ lobōka?

ANNA: Kur lai taidu jemu?

STEPŌNS: Anna, precáj Gabri. Jys tagad ir pavysam izalobōjš. Kur ta lai jys nabogs tagad īt?

ANNA: Naišu as jam poša koklā kōrtīs, kod jys patš nasoka ni vōrda.

STEPŌNS: Jam ir kauns. A vacīs Seimanš, kai dabōja zynōt̃, ka tu apsūlieji Sebastijam, gondreiz, aizraudōja. Šei zámá tok ir nūpierkta nu jīm, iz jūs nalaimis riekina, i partū, nakai izīt̃ pi Sebastijana, lobōk poša vād̃ Gabri mōji par saiminīku.

11. skots

Tī poši i Sebastijans

SEBASTIJANS (*sašuts̃ īt̃*): Zynoms, kas nasmuki, tys nasmuki.

STEPŌNS: Kas nasmuki?

SEBASTIJANS: Tū izraizis vajdzāja, Aná, táv sacāt.

ANNA: Kū sacāt?

SEBASTIJANS: Ka táv napateik, ka as jau vairōkys asu svōtōjš.

STEPŌNS: Tys, teišam, beja slykti dareits.

SEBASTIJANS (*Annai*): A parkū tu maņ davusá vōrdu «da» smejis, ka asu nasmuks. Zynoms, as, naasu vaineigs, ka maņ gars, leiks daguns, ka maņ lelys lyupys, ka greizys acš, ka maņ plyka paurá, ka...

ANNA: As tū nivīnam naasu saciejusá.

SEBASTIJANS: Kai nā, vāļ vairōk, ka mýsim býšūt nasmuki bārni itt., zynoms, par tū vāļ nivīns nikō nazyna.

STEPŌNS: Kas táv tū sacāja?

SEBASTIJANS: Apalá tik kū stōstāja, ka Aná grybūt maņ atteikt.

ANNA: As nikō naasu stōstiejusá.

STEPŌNS: Nu, mait, cīži nazalīdz.

ANNA: Varam pasaukt Apalí. (*Pabōž golvu durovōs.*) Apaļ, lyudzu atejmit šur!

APALÁ (*aiz durovom*): Maņ jōit iz sātu.

STEPŌNS (*īvad aiz rūkys Apali*): Šuráj, sābrineic, īdzársim kaidu glōzi.

12. skots

Tī poši i Apalá

SEBASTIJANS: Soki atklōti, voi tys tīsa, kū tu maņ par Ani stōstieji?

ANNA: Voi as táv sacieju, ka Sebastijans slykts, nasmuks? Tu maņ poša tū stōstieji.

APALÁ: As stōstieju tū, kū ļaudš maņ stōsta. Malōt as naišu ni par malnumu aiz noga.

ANNA: Tu poša maņ pīrunōji pylnys ausš par Sebastijanu, ka jys nasmuks i ka nasmuki bārni býš.

SEBASTIJANS: A maņ otkon — par Ani, ka jai nazkas asūt, kū navarūt stōstāt.

APALÁ: As soku, kū ļaudš soka, ka naticit, dorit, kai zynit. A tu, Aneiņ, nūžālōsi. (*Aizīt*).

ANNA: (*Sebastijanam*): Tai tod, redzit, ka nav taisneiba.

SEBASTIJANS: I tu maņ naatsoki?

ANNA: «Da» palīk spākā.

SEBASTIJANS: Zynoms, tod mýsim atlik vīnōtīs par pyuru.

STEPŌNS: Tod īsim, mait, apzavārsim saimnīceibu i sarunōsim.

ANNA: Runojit viņ, as vysam pīkrisšu. (*Sebastijans i Stepōns aizīt*.)

13. skots

Anna i Gabris

ANNA (*vīna*): Tai tod — tāvs, Seimanš i Apalá ir. Vajaga tik Gabri!

GABRIS: (*īt, naveikli*). Pīdūšonu. Anna, tu pi golda īzaminieji par tīm symts latim. As lyudzu, vāļ pagaidi.

ANNA: Maņ leidz kozom kotrā zinī vajag.

GABRIS: Voi jiuš navarātu slyktōkā gadīnī kōzys iz pōrs mienešim atlikť?

ANNA: Parkū as jiusim ar Zentu nadevu padūmu kōzys atlikť?

GABRIS: Tei beja muna lela pōrzasteigšona i muļkeiga aizrauteiba. Varbýt, Anna, i tu šudiņ pōrzasteidz.

ANNA: Sīvītom ir sovaids liktiņš. Jōit tod, kod jem. I ka Sebastijans nagaida, maņ jōzasteidz.

GABRIS: Ka jys nagryb gaidāt, lai brauc rotā! Býš cyts!

ANNA: I tū cytu lai as gaidu, cikom nasagaidu?

GABRIS: Anna, tu tak esi mōjis mantineica i pi tam gudra i skaista.

ANNA: Sīvītis skaistums dreiši nūzavacoj.

GABRIS: Nā, patīss daiļums nikod nanūzavacoj.

ANNA: Tu jau sōč maņ sacāt komplimentus?

GABRIS: Tī nav komplimenti. Maņ likās, ka tu paliņ ar kotru dīnu
skaistōka. I tici maņ, ka tāv precinīku nikod natryukš.

ANNA: Tai tod, pec tovom dūmom, as varu vāļ pagaidāť.

GABRIS: Pať vāļ vairōkus godus.

ANNA: Ha-ha-ha! Labi. Tod as tai nazasteigšu i nu tevá porōdu
pagaideišu.

GABRIS: Lels paļdis. Ka tu zynōtu, cik maņ tys porōds ir rībeigs! As
nūžāloju tū dīnu, kurā pyrmū řaizi satyku Zentu!

ANNA: Jemūt vārā tū, ka šys porōds faktiski ir na tovs, a Zentys, as
tāv tū nūrokstu škūrstynā. Tá bỹš tovs paroksts atpakaļ.

GABRIS: Anna, ka tu zynōtu, cik nu tovs pusis tys ir mīly! As
naspieju atrašť vōrdus, kai tāv pazateikť.

ANNA: Tod as iz škieršonūs tāv grybu darāť vāļ vīnu lobumu, — as
atsasoku nu atlykušōs jiusu zámis pierkšonys, lai tei palyktu
tāv.

GABRIS: Anna! As nazynu, kai lai tāv pīrōdu sovu pīriku i pateiceibu!
(*Piešķi sačer i nūbučoj Annu.*)

ANNA: Ai! Kam tu tai? As bỹšu dusmeiga!

GABRIS: Anneņ, nazadusmoj... Maņ tai trōpājās... Nu lelys
sajiusmys... Nu tu tak nazadusmōsi?.. Tu tak naatsauksi sovu
sūliejumu? Ka tu zynōtu, kai as tagad grybu dabōť atpakaļ koč
dali nu sovys zámis...

ANNA: I tu patš tū gribi strōdōť?

GABRIS: Patš, jo nōču pi sliedzīnā, ka zámá ir mỹsu pamats.

ANNA: Tod as tāv atdūdu vysu tū zámi, kurū nu tevá nūpierku!

GABRIS (*trokā priķā*): Anna! (*Nūbučoj Annu.*) As tevi mīļoju!

ANNA: Maņ vairs nav kū tāv dūť.

GABRIS: Tod as jimšu tevi pošu! Voi īsi?

ANNA: Da!

GABRIS: Anna, as varu palikt troks nu pōrōk lelys laimis! (*Pajem Annu iz rūkom i grīž tū rindžī.*) Ā! Anna, parkū tu mani vysu laiku tai mūcieji?

ANNA: A parkū tu mani vairōkus godus mūcieji?

GABRIS: Anna, as tāv tū nascieju. Tevā deļ as nagribieju mōcātis par bazneickungu.

ANNA: A voi tu zyni, cik daudz as tevā deļ cīšu? Kod tovi vacōki navarāja sagōdōt naudu studejom, as jūs pīrunōju pōrdūt dali zāmis mīsīm. I tai, as atpierkdama vīnu zāmis vogu pec ūtrys, asu kotru šōs zāmis styureiti aplaistiejusā ar dorba svīdrim, lai tāv bētu nauda, kab varātu smālēt zynōšonys, i, kod atsagrīzsi, lai varātu šū zāmi tāv otkon atdōvynōt.

GABRIS: Mīlō, Anna, as tagad saprūtu, cik daudz tāv asu pōri dariejš. Voi tu maņ tū kod navīņ vareisi pīdūt?

ANNA: Vyss jau pīdūts. Pīdūd maņ, ka as tevi izškeiru ar Zentu. Ka tei bētu bejusā tāv pīmārōta, as kluseibā tik nūraudōtu par sovu viļšonūs, bet as nagribieju, ka tu palyktu nalaiimeigs.

GABRIS: A parkū tu tagad sōki dūmōt par preceišonūs ar cytu?

ANNA: Ak, jiuš naivī veirīši. Kod maita soka atklōti, ka gryb ar kaidu precātīs, tod zyni, ka jū ar viervi tam klōt napīsīsi.

GABRIS: Tai tod tova svōtōšonōs ar Viervisgolū?

ANNA: Beja tik iz eisu breidi.

GABRIS: A mūsū?

ANNA: Iz vysu myžu!

GĀBRIS: Maņ, taišni nazatič. Varbūt, tu ar mani tik jūkoj?

ANNA: Pīdūd, draugs, munu viļteibu. As poša laižu zini Viervisgolam, lai pi manā atbrauc, kab varātu nūvārōt, kū tu teiksi.

GABRIS: Ak, as beju ezels! (*Sačer golvu.*)

ANNA: Voi tu sōč nūžālōt?

GABRIS: Anna, as pazateicu tāv par sagōdōtōm cīsšonom, jo maņ tōs tagad pōrzavārtā symtkōrteigā prīkā. Asu pōrlīcynōts, ka nivīns bryugons nav bejš tik laimeigs kai as.

ANNA: Partū, ka nivīna bryutá tevi tai nav mīļojusá kai as.

14. skots

Tī poši, vysi pōrejī i Zenta

SEBASTIJANS (*īdams skaita pa pierstīm*): Tai tod: divys gūvš, 5 vuškys ar jārim, lelō cyuka ar syvānim, zyrgs ar lineiku, jaunō budonka, skapš ar drābjom i pīcdesmit tyukstūšu naudā.

STEPŌNS (*īstumdams Seimani*): Nikō napadareisi. Bārnu jōizlaiž nu sātys ar gūdu. (*Dzierdīs auto ryukšona.*)

SEIMANŠ: Kas tys?

GABRIS: Auto?!

STEPŌNS (*pi lūga*): Áj johaj! Atbraucá Zenta kūpā ar Apali!

SEIMANŠ: Ar Apali?

APALÁ (*īit stebereidama, jautra*): Ī-ī! kai golva nūzagrīzá. Gabruseiņ, kur tu esi? Brauksim, Gabruseiņ, vyzynōtis.

SEIMANŠ: Bōb, voi tu dridžiņu apzaādusá?

APALÁ: Zenta atbraucá. As sacieju, dielen, ka vyss bjš labi. Brauksim!

GABRIS: Lai jei īnōk, apzarōda.

APALÁ (*tivleiņ, izīt i sauc*): Šuráj, vedekleņ, áj. Tá jys ir. Gabris gryb, lai tu apzarōdi vysim!

ZENTA (*īit jautra*): Lobdīn! Sveiks, Gabri!

GABRIS (*tik pazalūka*): Sveika, jaunkundž!

ZENTA: Gabri, lobōk brauksim, maņ ar tevi jōrunoj zam četrom acim.

GABRIS: Ceru, ka mýsu saruna bjš gūdeiga, partū lyudzu pi klōtasūšim.

ZENTA (*samulsusá*): Gabri as pōrrunōju ar papu i jys atdává maņ tovus vekseļus, táv nūdūšonai bez pīdzeišonys.

GABRIS: As pazateicu, kaut gon tei nauda tyka iztiereita jiusu deļ.

ZENTA: Bez tam maņ ar jums beja vāļ jōrunoj divotā.

GABRIS: Sokit viņ. Tá vysi klōtasūši labi zyna mýsu lītu, izjemūt šū kungu, kurs jums ir radnīceigūs apstōkļūs.

SEBASTIJANS: Voi as? Nā, mýsu ciltī taidu žvygynu nav. (*Vysi smej.*)

ZENTA: Gabri, muns paps mani pažālōja i pīkreit mýsu preceibom, kaut ari táv nav mōjis. Mōji as táv nūpierkšu poša.

APALÁ: Redzi, dielen, as sacieju, vyss býš labi.

GABRIS: A, tai ka maņ mōjis ir, to jums šūražiz pierkšona atkreit.

ZENTA: As tevi nasaprūtu.

GABRIS: A as jiuš labi saprūtu. Jiuš atbraucát, lai mani byldynōtu, a reitu lai otkon býtu mūsīm jōzaškir.

ZENTA: Cik sovaidi tu niu runoj. Tu tok patš dzynīs maņ pakaļ.

GABRIS: Da dzynūs, tys beja tod, kod vāļ Reigys viejš pa golvu pyutá. Klusō i nūpītnō lauku dzeivá mani izōrstāja.

ZENTA: Gabri, voi tu teišam maņ atteic?

APALÁ: Jys jūkoj.

GABRIS: As navaru divys sīvys precāt ņaizī.

ZENTA: Voi táv jau ir cyta?

GABRIS: Redz, tova atlaistō kolpyuná.

VYSI: Kas? Kū!?

GABRIS: Stotu vysim priškā sovu leigovu.

ZENTA: Ak, as asu nalaimeiga i pīsmīta! (*Raud.*)

APALÁ: Gabruseiņ, apdūmoj.

SEIMANŠ: Bōb, klusi!

SEBASTIJANS: Anna, voi tu grybi divus veirus precāt ņaizī?

ANNA: Nā, tik vīnu.

STEPŌNS: Kuru to?

ANNA: Tū, kuru mīļoju. (*Jem Gabri pi rūkys.*)

STEPŌNS: O, kas par lītu! Ā! (*Syt sáv par pīri.*)

APALÁ: Ak, myužeigs skaistums! (*mīrynoj Zentu*) Zenteņ, naraudi.
(*Annai*) Aneiņ, kam tu mani vysu laiku mōnieji? Nu, soki,
Gabruseiņ, kura bīš muna vadakla?

SEBASTIJANS: As nikō nasaprūtu. Poša laidá zini, lai braucu svōtūs,
poša apsūlāja i poša atteicá! Div gūvš, cyuka ar syvānim... nikō
nasaprūtu... Drābju skapš i vuška ar jārim... nikō nasaprūtu.

SEIMANŠ: As saprūtu. Vaca mīlesteiba nikod naryuš.

Aizkors

Ontona Rupaiņa

lugas:

„Laikmetu maiņā“,

tautas skotu luga 5 cēliņūs.

„Dzyntā zemē“,

komedija 3 cēliņūs.

„Kad pyrmī gaili dzīdōja“,

(manuskriptā), vēsturiska drama 4 cēliņūs.

„Nu eļnes pi cylvākim“,

luga nu strōdniku dzeives 3 cēlinūs.
(manuskriptā).

„Teatris bez teatra“,

komedija 1 cēlinī, (manuskriptā),

dabojamas spīstuvē „Dorbs un Zynōtne“,

Rēzeknē, Atbreivōšonas alejā № 29,

tōļrunis 127.